

Дўстлик

8-сон

Сентябрь 2008 й

Бу сонда:

АҚШ элчихонаси Мустақиллик кунини нишонлади..... 1

АҚШ Давлат котиби ёрдамчисининг Ўзбекистонга ташрифи..... 1

АҚШ Мустақиллиги кунини – жамоавий ва ижтимоий тадбир..... 3

Америкадаги ўсмирларнинг Исломи дини тўғрисидаги қарашлари..... 4

Тадқиқот америкаликлар динпарвар, бағрикенг ва фикри очик халқ эканини кўрсатди... 5

Алмашинув дастури иштирокчилари бир кўринишли пьесаларни ижро этди..... 6

АҚШда таълим олган битирувчи ва дастур иштирокчиларининг 2чи йиллик анжумани..... 7

Нью-Жерси штати..... 8

Фулбрайт стипендияси соҳиб кигиздўзлик жараёни билан танишди..... 12

Америкалик янгиланувчи энергия бўйича мутахассис Ўзбекистонга ташриф буюрди... 13

Инглиз тили мутахассиси ёзиш малакалари бўйича семинарлар ўтказди..... 14

Янги ҳисобот ўқитувчиларни онлайн ўқишни баҳолашга ўргатмоқда..... 15

Интернет маблағ йиғиш кампаниясини тарғиб қилмоқда..... 16

Онлайн тармоқлардан оқилона фойдаланиш жамиятнинг шакллантиришда..... 17

Мен кўрган Афғонистон..... 18

АҚШ глобал озиқ-овқат танқислиги режасини қўллаб-қувватламоқда..... 19

Америкада спорт..... 20-21

Нуфузли коллежларга ўқишга қабул қилинаётганлар сони кескин камаймоқда..... 22

АҚШ элчихонаси Мустақиллик кунини нишонлади

Учинчи июль кунини АҚШ элчиси Ричард Норланд ҳар йили АҚШ элчихонаси томонидан нишонланадиган Тўртинчи июль расмий қабул маросимига мезбонлик қилди. Мустақиллик декларациясининг 232 йиллигини нишонлаш учун АҚШ элчихонаси ходимлари ва юзлаб меҳмонлар қаторида Сенат раиси Илгизар Собиров, Олий мажлисининг қонун чиқарувчи палатаси спикери Дилором Ташмухамедова, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Рустам Азимов, Ташқи ишлар вазири Владимир Норов, Ташқи иқтисодий алоқалар вазири Элёр Ғаниев, Адлия вазири Равшан Мухиддинов, Соғлиқни сақлаш вазири Феруз Назиров ва барча давлат маслаҳатчилари ташриф буюришди.

Дипломатик корпус ва Ўзбекистондаги америкалик фуқаролар ҳамда ўзбекистонлик журналистлар, илм-фан ва мада-

U.S. Embassy photo

Давоми кейинги бетда

АҚШ Давлат котибининг ёрдамчиси Ричард Баучер Ўзбекистонга ташриф буюрди

Минтақада мунтазам консультацияларнинг бир қисми сифатида 30 майда АҚШ Давлат Котибининг Жанубий ва Марказий Осиё масалалари бўйича ёрдамчиси Ричард Баучер Ўзбекистонга тўрт кунлик ташриф билан келди. Сўнгги маротаба у Ўзбекистонга 2006 йилнинг август ойида ташриф буюрган эди.

Тошкентда Котиб ёрдамчиси Баучер Президент Каримов ва Ўзбекистон ҳукуматининг бир қатор расмий вакиллари, жумладан Ташқи ишлар вазири Владимир Норов ва Миллий Хавфсизлик Кенгаши котиби Мурод Атаев билан учрашди.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов АҚШ Давлат котиби ёрдамчиси Ричард Баучер билан учрашмоқда (АҚШ элчихонаси тақдим этган сурат)

Давоми 10-бетда

АҚШ элчихонаси Мустақиллик кунини нишонлади

Боши 1-бетда

ният соҳалари арбоблари, ноҳукумат ташкилотлар вакиллари, ҳамда бизнес раҳбарлари элчихона дўстлари ва ҳамкорлари билан биргаликда маросимда ҳозир бўлишди.

Куёш ботар экан, элчихонани кўриқлаш хизматини ўтаётган АҚШ денгиз пиёдалари қисми АҚШ байроғини олиб киришди, сўнг элчихонанинг америкалик ва ўзбекистонлик ходимлари АҚШ ва Ўзбекистон миллий мадҳияларини куйладилар. Мадҳиялар тугагач, Элчи Норланд, АҚШнинг Ўзбекистондаги элчиси сифатида Америка Мустақиллик кунига бағишланган илк нутқини ўқиб эшиттирди. Элчи ўз нутқини ҳавайиликларнинг анъанавий саломлашиш сўзи, яъни “Алоҳа” сўзи билан якунлади. Маросим маҳаллий рақосалар томонидан ижро этилган Ҳавайининг анъанавий рақси ва Ўзбекистонни Хоразмча рақси билан якунланди. Ўзбекистонлик ва америкалик бизнес вакилларининг саховати туфайли, меҳмонлар Тўртинчи июль байрамига хос бўлган таомлар ва ичимликлардан татиб кўрдилар.

U.S. Embassy photo

Элчи Ричард Норланднинг Америка Мустақиллик кунига бағишланган нутқи

АҚШ Элчихонаси, Тошкент
2008 йил 3 июль

Олий Мажлис Сенати раиси жаноб Собиров, Қонун чиқарувчи палата спикери Ташмухамедова хоним, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари жаноб Азимов, ҳурматли меҳмонлар, хонимлар ва жаноблар, ассалому алайкум, Америка Қўшма Штатлари Мустақиллигининг 232 йиллигига бағишланган байрамимизга хуш келибсиз. Сизни бу ерда кўриш биз учун шарафдир.

Ҳар йили, биз Тўртинчи июль байрамини муайян мавзуга бағишлаган ҳолда нишонлаймиз. Кўриб турганингиздек, бугунги тадбиримизга илҳом бахш этган мавзу Американинг 50чи штати Ҳавайидир. АҚШга 1959 йилда қўшилган Ҳавайи штати, Америка Қўшма Штатлари жойлашган қитъа соҳилидан анча олисда, Тинч океанида вулкон оқибатида юзага келган саккизта оролдан иборат.

Ҳавайи ҳар жиҳатдан ранг-баранг бўлган ўлкадир. Ҳавайининг туб аҳолиси бўлмиш америкаликлар, асли европалик ва япониялик америкаликлар билан ёнма-ён ҳаёт ке-

чирадилар ва меҳнат қиладилар. Аксар қисми битта йирик қитъада жойлашган Америка Қўшма Штатларида, Ҳавайи ороллари табиати бутун мамлакат қиёфасига кўшимча фазилат бахш этади.

Қуруқлик билан ўралган Ўзбекистондан Ҳавайи ороллари тубдан фарқ қилади. Аммо одамлар самимийлиги, чуқур маданий мерос ва меҳмондўстликнинг қадимий анъаналари икки юртга хосдир.

Биз, Ўзбекистонда истиқомат қилаётган америкаликлар, бир неча юз кишидан, жумладан болалардан иборат бўлган кичик бир гуруҳмиз ва юртимиздан олис олисдамиз.

Бироқ, бу ерда бўлиш биз учун шарафдир. Ишонамизки ўзбекистонлик дўстларимиз ва ҳамкасбларимиз билан биргаликда, шарқ ва ғарб, шимол ва жанубни бирлаштиришда муҳим аҳамиятга эга бўлган минтақа - Марказий Осиёдаги умумий манфаатларни илгари суриш томон иш олиб бормоқдамиз.

АҚШ ва Ўзбекистон муносабатларининг ўсиш суръати тобора ошиб бормоқда. Биз биргаликда демократик ислохотлар ва инсон ҳуқуқлари борасида иш олиб бормоқдамиз. Биз биргаликда талабалар алмашинуви сонини ошириш учун иш олиб бормоқдамиз. Биз биргаликда сармоя муҳитини яхшилаш учун иш олиб бормоқдамиз. Кираверишда сиз кўрган Chevrolet Nexia автомобили General Motors компаниясига асос солинганига 100 йил тўлганининг рамзий белгисидир. Биз биргаликда Афғонистон масаласи бўйича иш олиб бормоқдамиз.

Биз ўзаро ҳурмат руҳида бу ишларни амалга оширмоқдамиз. Сўнгги йилларда қаердадир ишонч йўқолган бўлса, биз уни қайта тиклашга интилоқдамиз.

Мақсадимиз, фақатгина 17 йил муқаддам мустақиллик эришилгандан бери, қизиқарли аммо машаққатли йўлдан боришда давом этаётган, Ўзбекистон халқи билан ишлаш ва шунингдек ундан ўрганишдир. Катта ишлар амалга оширилди. Ғурурланишга арзийдиган кўп ютуқларга эришилди. Ва албатта, олдинда бажарилиши лозим бўлган ишлар кутмоқда. Бу ишларни биз биргаликда амалга оширишимиз мумкин. Олдимизда турган йил давомида биз Ўзбекистон билан ҳамкорлигимизни жадаллаштиришни интиқлик билан кутиб қоламиз. Алоҳа! Яна бир бор хуш келибсиз ва бизнинг 232чи туғилган кунимизга бағишланган байрамни биз билан бирга баҳам кўринг.

АҚШ Мустақиллиги куни – жамоавий ва ижтимоий тадбир

Мустақиллик кунида Нью-Йорк шаҳрида отилган мушаклар баланд осмонларни кучди. (© AP Images)

Америка Қўшма Штатлари бутун мамлакат бўйлаб кенг нишонладиган миллий ва оилавий тадбирлар куни ҳисобланган Мустақиллик кунини 4 июль куни байрам қилади. Бу байрам асосий оммавий тадбир саналиб, сиёсий эркинликнинг англо-америкалик анъанасида ўзининг чуқур илдизларига эгадир.

ЁЗГИ ТАНТАНА

Ҳар йили одамлар лиқ тўла бўлиб Миллий Сайлгоҳда – АҚШ Конгресси биноси ва Вашингтон ҳайкали ўртасидаги кўм-кўк майсалар билан қопланган кенг майдонда мустақиллик байрами билан қўшилган ҳолда икки дам олиш кунларида бўлиб ўтадиган Смитсония Халқ Фестивалига йиғилади. 2008 йилдаги тантана Бутан маданияти, мусикаси, таомлари билан бирга Техас виноси, НАСА (Аэроавтика ва фазони тадқиқ этиш миллий агентлиги) тарихи ҳамда АҚШ фазо дастурини кенг кўламда нишонлайди.

АҚШнинг барча ҳудудида тўртинчи июль куни мушаклар намойиши, Миллий сайлгоҳда ташкил этиладиган йирик сахна кўриниши ва шаҳар боғларидаги мушаклар шоусини ўтказиш анъанага айланган. Нью-Йорк шаҳрида “Мейси” универсал магазини 31 йилдан буён мустақиллик куни ўтказиладиган энг йирик мушаклар намойишига хомийлик қилмоқда. 2008 йилда Шаркий Дарё ва Нью-Йорк бандаргоҳидаги олти бажадан учирладиган 35 000 учоклардан иборат ярим соатлик шоу намойиш этилади. “Мейси” 3 миллиондан ортиқ киши бунга томоша қилади, дея баҳоламоқда. Ушбу тадбир яқин йиллардан бери бутун мамлакат бўйлаб телевизор орқали намойиш этиб келинмоқда.

Тўртинчи июль – бу оилавий байрам. Боғ сайрига чиқиш ва барбекюлар тайёрлаш одат тусига кирган. Америка Қўшма Штатларида июль ёз ойларидан бири бўлиб, миллионлаб америкаликлар ҳарорат исиб кетиши сабабли дам олиш кунларини соҳил бўйларида ва бошқа таътил масканларида ўтказишади. Мустақиллик куни душанба ёки

жума куни учун белгиланган ҳукуқий байрамларнинг бири эмас, аммо аксар ходимлар таътил вақтидан узайтирилган дам олиш кунлари сифатида фойдаланади.

Баъзан муҳим жамоат масканларининг қурилиши 4 июлда бошланади. Эри канали, Жорж Вашингтон ҳайкали, Балтимор-Оҳайо темир йўлининг (мамлакатда биринчи) тамал тошлари айнан Мустақиллик кунида қўйилган. Ушбу сана рамзийлик нуқтаи назаридан бундай лойиҳаларни ижтимоий ривожланиш сифатида харақтерлаш мақсадида барча орзу-умидларни ўзида акс эттиради.

ЖАМОАТЧИЛИК БАЙРАМИ

Мустақиллик байрамида расмий доира вакиллари ва бошқа жамоат арбоблари Америка анъаналари ҳамда кадриятларини мадҳ этган ҳолда нутқ ирод этишади.

Мустақиллик куни мамлакатдаги эркинлик билан боғлиқ айрим сўзларни юзага чиқарган. 1788 йилда мамлакат асосчиларидан бири Жеймс Вилсон ёш мамлакат тарихида энг йирик деб қаралиши мумкин бўлган 4 июль байрами куни Филадельфия учрашуви қатнашчиларига мурожаат қилган. У юртдошларини Конституцияни тасдиқлашга чақиради. “Озод ва зиёли инсон ҳокимият тизimini барпо этмоқда ва тасдиқламоқда, - деган эди у... - БУТУН ХАЛҚ ўзининг биринчи ва гоят катта кучидан фойдаланиб, СУВЕРЕН, ОРИГИНАЛ ва ЧЕКСИЗлигини намойиш этмоқда”.

Иккинчи Жаҳон Урушининг зимистон лаҳзалари арафасида Президент Франклин Д. Рузвельт мамлакат аҳолисига “Америка Инқилобининг тайёргарлиги бўлмаган ҳорғин, оч Армияси учун... тўртинчи июль умид ва илҳом манбаи бўлиб хизмат қилди. Мана энди... мурасасиз ва бешафқат одамлар шу қоронғи лаҳзаларда мардлик кўрсатиб, Худонинг инояти билан барча халқлар ва ирқлар, гуруҳлар ва миллатлар учун бутун дунёда эркинликни кафолатлаш мақсадида озодлик учун курашади”.

2001 йил 4 июлда Президент Жорж В. Буш Мустақиллик Декларацияси туғилган макон – Филадельфиядаги Мустақиллик Кошонаси ташқарисида нутқ сўзлади. «Бу ҳужжат, - деди у, биз бошқаларни қўядиган андозани, шунингдек, биз ўзимизни ўлчайдиган андозани» намойиш этишда давом этмоқда. Бизнинг энг йирик муваффақиятларимиз ушбу идеаллар асосида яшаган пайтимизда юзага чиқди. Бизнинг энг катта фожиаларимиз эса ўша кадриятларга амал қилинмаган вақтда юз берди».

Мамлакат бўйлаб ҳатто кичик ташкилотларнинг етакчилари ҳам ушбу сўзларни баралла айтишади, уларга қулоқ осган кишилар эса катта авлод барча америкаликларни ўйлаб қўлга киритган озодлик ва эркинлик шабадалари учун шукроналик билдиришади.

Америкадаги ўсмирларнинг Ислом дини тўғрисидаги қарашлари Америкалик муслмон бўлиш нимани англатиши хусусида ёшларнинг фикри

Дилора Ҳофиз (чапда) ва унинг фарзандлари Имрон ва Ясмينا “Америкалик муслмон ёшлар учун қўлланма”сини 2007 йилда нашр этишди. (© AP Images)

Америка Қўшма Штатларида амал қилинадиган барча динлар ичида Ислом энг тез ўсаётган, энг кўп сўралаётган ва энг кам тушуниладиган дин ҳисобланади. «Эртага мактабга исломий кийимларингизни кийиб борасизми?» «Уйингизга борсак мумсулмонча таом ея оламизми?» «Усома бин Ладен қаердалигини биласизми?» 11 сентябрь воқеаларидан кейин америкалик муслмон ёшлардан муслмон бўлмаган тенгдошлари сўрайдиган яна бошқа кўплаб саволлар ҳам мавжуд.

Бундай саволларга тегишли жавоб қайтаришни бошлаш, америкача маданиятни ўз динлари билан мувофиқлаштиришга уринган бошқа муслмон ёшларни бу борадаги воситалар билан таъминлаш мақсадида Ҳофизлар оиласи – 16 ёшли Имрон, 18 ёшли Ясмينا ва уларнинг оналари Дилора хоним 2007 йилда “Америкалик муслмон ёшлар учун қўлланма”ни тайёрлашди.

“Насроний ва яҳудийлар фойдаланиши учун кўплаб манбалар бор, аммо муслмонлар учун ҳам ўз динлари тўғрисидаги қўлланмага эга бўлиш қандай яхши”, дейди Ясмينا. У ўзига ўхшаган ўсмирлик ёшидаги америкалик муслмонларни ўз динларини яхшироқ англашга ҳамда қандай қилиб яхши муслмон бўлиш мумкинлигини ўргатишга қаратилган қўлланма билан таъминлаш зарурати мавжудлигини кўрди.

Имроннинг айтишича, ўзлари ёзган китобда Исломнинг устунларига алоҳида урғу берилган. Улар динни янги қабул қилган, у ҳақда кўпроқ нарса билишни истаган кишиларга мўлжалланган ҳамда ўз динларининг нозик томонларини тушуниб олишни таъминлашга қаратилган.

Китоб тушунарли ва содда тилда ёзилган. У бирор кишини ушбу динга оғдиришга интилмайди, ўз эътиқодига амал қилишда дунёвийликка кўпроқ эътибор қаратадиганларга, қоидаларга қатъий амал қилмайдиганларга танбех ҳам бермайди. Китобда муслмонлар нима учун беш маҳал намоз ўқиши, диннинг асосий устунлари, Муҳаммад

(с.а.в.) ким бўлганлиги ҳамда рўза қандай тутилиши тўғрисида маълумотлар мавжуд. Унда кўпроқ муслмонлар нимани ея олишлари, ҳижоб ўрашлари, рақс тушиш, ичимлик ичиш ҳамда учрашувга чиқишлари борасида ҳар бир ўсмир билишни истаган баҳсли масалалар хусусида сўз юритилади.

Муслмонларнинг ягона бошлиғи мавжуд эмаслиги сабабли америкалик муслмонлар 2001 йил 11 сентябрь воқеаларидан сўнг террористик ҳужумлар ортидан жамоатчиликнинг Ислом динидан кўриқиб қолганига тегишли жавоб қайтара оладиган ваколатли ташкилот топишда қийин аҳволга тушиб қолди. “Биз бегоналашув юзага келганини ҳис қилдик”, дейди Дилора хоним.

Оила аъзоларига кўра, улар бирмунча дунёвийликка берилган муслмонлар ўз эътиқодидан юз буришни бошлаганини, шунингдек, Америкада Ислом динига бўлган босимга жавоб тариқасида янада консерватив ва радикаллашиб борганини ҳам кўришган. Бундай вақтда америкалик муслмон сифатида “Нега ўзимизни ҳимоя қилмаслигимиз керак?” дейди Ясмينا.

Улар террористик ҳужумлар чет элдаги муслмонларни Америкага келишдан чўчитиш қўйганини ҳам тилга олишади. Оиланинг асосий мақсади бошқаларнинг Ислом дини тўғрисидаги билимларини оширишга ёрдам беришдан иборат. Шу билан бирга, улар Америка муслмонлар турмуш кечириши учун ёмон маскан эмаслигини кўрсатиб қўйишни исташади.

“Чет элликлар “Сиз муслмон сифатида Америкада яшаётганингиз қандай яхши, деб айтишади”, дейди Дилора хоним.

“Терроризмга қарши кучли билим олиш йўли билан курашиш мумкин. Ана шу ғояни илгари суриш биз учун “жиход”дир”, дейди Имрон.

Луизиана штати Гретна шаҳридаги Муслмонлар Академияси талабалари Миссисипи штати Жексон шаҳар Миссисипи Санъат Марказида жойлашган мумсулмонлар маданияти халқаро музейида кўргазмаларни томоша қилишмоқда. Музей директори экспонатларни америкаликлар ўз ҳаётлари ва анъаналарини чуқурроқ ўрганишларини таъминлашга қаратилган воситалар деб билади. (© AP Images)

Тадқиқот америкаликлар динпарвар, бағрикенг ва фикри очик халқ эканини кўрсатди

Ҳиндистон-америкалик Аруна Рао Нью-Жерси штати Эдисон шаҳрида ўрнатилган Ҳинд Худоси Ганеша ҳайкали олдида (© AP Images)

Типик америкаликлар Аллоҳга (92 фоиз), ҳақ ва ноҳақ нарсалар мавжудлигига (78 фоиз) ишонади, лоақал ҳафтада бир ибодат қилади (75 фоиз), ўлимдан кейинги ҳаёт борлигини инкор қилмайди (74 фоиз) ҳамда муқаддас китобларга Аллоҳнинг сўзи сифатида иймон келтиради (63 фоиз). Аммо шу типик америкалик бошқа кишиларнинг эътиқодини ҳурмат қилади, ҳайрон қоларли даражада бағрикенг ҳамда ўзи эътиқод қиладиган дингагина азобдан қутқарувчи ягона йўл ва ягона эътиқод деб қарамайди, ҳақни монополлаштирмайди.

Диний масалалар ва ижтимоий ҳаётга қаратилган «Минбар Форуми» натижасида бундай маълумотларни олишга имкон топилди.

АҚШда диний тадқиқотлар ўтказувчи ташкилот Америка жамиятида диннинг нечоғли аҳамият касб этиши бўйича февраль ойида ўзига хос натижаларни эълон қилар экан, «Минбар Форуми» айна шу тадқиқот асосида иккинчи таҳлилий натижаларни маълум қилишни ваъда берди. Унда америкаликларнинг диний эътиқодлари ва уларга амал қилиши, шунингдек, динга ишонувчилар ва ишонмовчиларнинг ижтимоий ва сиёсий қарашлари акс этади.

Сўровда иштирок этганларнинг тўртдан уч қисми ўзларини насронийлик динига мансуб деб ҳисоблашган, 5 фоизи эса қолган динларга тааллуқлидир. Вояга етган америкаликларнинг катта қисми (16 фоиз) бирор диний гуруҳга мансуб эмас. 28 фоиздан ортиқ америкалик болалардаги эътиқодидан кечиб, бошқа динларга амал қилади ёки умуман бирор диннинг бошини тутмайди.

Ўзини маълум бир диний анъаналарга ишонувчи деб ҳисоблаган америкаликларнинг 70 фоизи аксар динлар, жумладан, протестанлар, католиклар, православлар, мусулмонлар, буддавийлар, Ҳиндулар ва яҳудийлар абадий ҳаётни тарғиб қилишига ишонади. Маълум бир диннинг таълимотларини тушунтришда биттадан ортиқ тўғри йўл мавжудми, деган саволга америкаликлар (68 фоиз) «ҳа, мавжуд» деб жавоб беришади ва бунга яна кўпчилик протестанлар, католиклар, православлар, мусулмонлар, буддавийлар, Ҳиндулар ва яҳудийларни мисол келтиришади.

АҚШда диний масалаларни тадқиқ этувчи ташкилот Америка Қўшма Штатларидаги 18 ва ундан катта ёшдаги

35 000 дан зиёд киши ўртасида сўровнома ўтказиб, нафақат турли-туман диний гуруҳларнинг, шу жумладан, энг кичик жамоаларнинг кўлами тўғрисидаги маълумотларни тўплади, балки уларнинг демографик хусусиятлари, ижтимоий ва сиёсий қадриятлари, диний анъаналари ҳамда ўзгарувчан диний мансубликлар хусусида ҳам тегишли маълумотлар олишга муваффақ бўлди. Бу сўров 2007 йилда телефон орқали амалга оширилди.

Сўровнинг кўрсатишича, маълум бир гуруҳга аъзо бўлмаган америкаликларнинг катта қисми (41 фоиз) ақалли дин уларнинг ҳаётида муҳим аҳамият касб этишини урғулаган ва уларнинг 70 фоизи Аллоҳга ишонишини айтган.

Сўров натижаси шундан далолат бердики, бирор диний жамоага аъзо бўлмаган кишиларнинг фикрлаш тарзида кўпроқ дунёвий масалалар устун ва уларда либерал сиёсий қарашлар мавжуд бўлса, мунтазам равишда диний маросимларга қатнашиб, ибодатини қанда қилмайдиганлар эса, асосан, анъанавий диний нуқтаи назарга эга ва уларнинг сиёсий қарашлари кўпроқ консерватив характер касб этади.

Маълум диний гуруҳга тегишли кишиларнинг 44 фоизи ўз динлари анъанавий эътиқод ва одатларни сақлаб қолиши лозим деган фикрда собит, учдан бири (35 фоиз) ўз динлари янгиланишга мослашишини истайди, саккиздан бири эса эътиқод қилаётган динлари замонавий қарашларни ва одатларни ўзлаштириб олиши лозим деб ҳисоблайди.

Бу борадаги тадқиқот ва «Минбар Форуми» натижалари тўғрисида <http://pewforum.org/> сайтдан батафсил маълумот олиш мумкин.

Рухоний Рубен Риос Феникс «Биби Марямнинг пок юраги» черковида меҳробчи болалар билан (© AP Images)

Алмашинув дастури иштирокчилари бир кўринишли пьесаларни ижро этди

U.S. Embassy photo

30-31 май кунлари Тошкент шаҳрида бир гуруҳ ёш ва шижоатли талабалар ҳамда АҚШ ҳукумати ҳомийлик қилган таълимий алмашинув дастурларининг битирувчилари америкалик драматург Дэвид Айвзнинг «Ҳаммасини вақт кўрсатади» номли асари асосида спектакллар намойиш этиб, инглиз тилида спектакллар саҳналаштириш анъанасини давом эттирди. Ҳажман қисқа, комедия жанридаги бир кўринишли пьесалар турли ҳолатларни – биринчи учрашув, реалликнинг ўзгартирилган шаклидан тортиб то ўйлаб топилган тиллар ҳамда ўзини ёзув машинкаси деб ҳисоблайдиган кишигача тасвирлаб беради. Талабалар ўзларига ажратилган ролларни маромида ижро этиш мақ-

U.S. Embassy photo

садида дам олиш кунлари демай уч ой давомида тинмай тайёргарлик кўришди. Бундай саъй-ҳаракатлар, албатта, беҳуда кетгани йўқ. Ёш актёрларимиз Айвзнинг асарларини кулгили кўринишда бениҳоя катта шижоат билан ижро этганлари туфайли намойишлар ўзини оқлади. Ҳар икки томоша ҳам чипталарни батамом сотиб олган 300 га яқин кишилар томонидан жуда яхши кутиб олинди.

Айвзнинг пьесалари тил ва ҳис-туйғу масалаларини таҳлил этаркан, актёрлар томошабинлар эътиборини ўзлари нима деяётганларига ҳамда дунёга қандай кўз билан назар солаётганларига қаратишди. Масалан, спектаклларнинг бири бирор кишини кутиб олишдаги одатий маданий шакл ўша одамларни хижолатга қўйиши мумкинлиги ва

улар ўртасидаги муносабатларни аниқлаб беришга қаратилган. Бошқа бир кўринишда эса, суҳбат чоғида тилга олинган нозик баҳслар, уларнинг қандай йўсинда айтилгани кишиларни бир-бирига янада яқинлаштириши хусусида сўз боради. Ёш актёрлар намойиш этган сўнгги спектакль ҳаммани тўлқинлантириб юборди. Унда севги-муҳаббат учун умумий тил бўлиши керакми ёки йўқми, деган масала кўтариб чиқилди. Бунга сабаб шуки, ушбу спектаклда икки қаҳрамон аллақандай ўйлаб топилган тилда гаплашган ҳолда бир-бирини севиб қолади. Тил масалаларига боғлиқ равишда Айвз ҳиссиёт муаммосини кўтаради, ҳақиқат мавжудми ёки йўқми, ё биз ўзимиз ўзимиз учун ҳақиқат яратиш оламизми, дея савол таш-

U.S. Embassy photo

лайди. У бу саволлар билан кулгили тарзда монолог орқали мурожаат қиларкан, актёр қандай қилиб ўзини ёзув машинкаси деб ўйлаётганини тасвирлаб беради. Аслида, албатта, у бундай эмас, аммо унинг «мен ёзув машинкасиман» деган ишончи бу қаҳрамоннинг дунёни қайси йўл билан кўраётганини ифодалайди. Охирида Айвз ўз ҳақиқатини яратиш масаласини қисқа, кулгили саҳна орқали кўтариб чиқади, яъни иккита курувчи ўзларининг аслидагидан анча бошқача кишилар эканликларига ишонишади. Ҳар иккиси бундай ўзига хосликка қатъий ишониши, аммо уларнинг учинчи ҳамкасблари буни рад этади, бу нарса уч нафар курувчи орасидаги кизиқарли ва мураккаб жараёни юзага келтиради. Айвзнинг кичик пьесалари комедия жанрида бўлса-да, муҳим масалаларни кўтариб чиққани билан аҳамиятли, улар томошабинларни фикрлашга чақиради ҳамда уларга завқ бағишлайди.

Актёр ва режиссёрлар бу каби ҳамкорликдаги фаолият натижасида ажойиб ва унутилмас малакага эга бўлишди. Мазкур лойиҳа АҚШнинг Ўзбекистондаги элчихонаси томонидан маблағ билан таъминланди. Томошадан тушган маблағ АҚШ алмашинув дастурлари битирувчилари жамғармасига ўтказилиб, ундан келгусида хайрия тadbирлари ўтказиш учун фойдаланилади. Мабодо келгусида дастур иштирокчилари яна бирор томошани эълон қилиб қолишса, чипта олишга шошилини, чунки шубҳасиз, улар тайёрлаган дастурлар эътиборга лойиқдир.

АҚШда таълим олган битирувчи ва дастур иштирокчиларининг Иккинчи йиллик анжумани

АҚШ Элчиси Ричард Норланд, Жамоатчилик билан алоқалар бўлими бошлиғи Кэрол Фахардо ҳамда Жаҳон алмашинув дастурлари қатнашчилари уюшмаси координатори Сюзан Вейнерман анжуман кун тартибини муҳокама қилмоқда. 2008 йил 10 май (АҚШ элчихонаси тақдим этган сурат)

10-11 май кунлари АҚШ элчихонаси АҚШдаги илм масканлари битирувчилари ва хилма-хил дастурлар иштирокчиларининг Иккинчи йиллик анжумани ўтказилишига ҳомийлик қилди. Бу галги анжуман аввалги йилдагига қараганда йирикроқ ва самаралироқ бўлди. Ўтган гал элчихонада ўтказилган анжумандан фарқли ўларок бу йилги йиғин гўзал тоғ ёнбағридаги дам олиш масканида ўтказилди. Битирувчиларнинг ўзлари томонидан режалаштирилиб, фаол ташкиллаштирилган учрашувда Ўзбекистоннинг деярли барча вилоятларидан 100 га яқин киши иштирок этди.

Тадбир қатнашчилари АҚШдаги илм масканлари битирувчилари ва дастур иштирокчиларининг Бутунжаҳон Уюшмаси Координатори Сюзан Вейнерманни илиқ кутиб олишди, Сюзан хоним ўз навбатида йиғилганларга қарата гўзал нутқ ирод этди. Элчи Ричард Норланд анжуман иштирокчиларини кутлаб АҚШ ҳукуматининг уларга бўлган ишончини урғулади. Элчи жаноблари битирувчиларнинг АҚШда олган малакалари ҳамда уларнинг Ўзбекистон келажиги учун муносиб ҳисса қўшаётганларини АҚШ ҳукумати юқори баҳолашини таъкидлаб ўтди. Вейнерман хоним дунёдаги турли мамлакатларда битирувчилар олиб бораётган энг эътиборли фаолиятга қаратилган тақдимотни намойиш этди. Жамоатчилик билан алоқалар бўлими бошлиғи Кэрол Фахардо ҳамда маданият масалалари бўлими бошлиғи Стефани Фицморис қандай қилиб самарали бошқарувчи бўлиш ва ишга жойлашишда суҳбатдан муваффақиятли ўтиш сирларига бағишланган тақдимотлар қилди. Тушдан кейин элчихона ходимлари грант учун ариза тўлдириш ва маъмурий масалалар бўйича энг яхши тажрибалар билан ўртоқлашишди. Шундан сўнг, лойиҳаларни муваффақиятли тамомлаган, кўпчилиги Демократия лойиҳалари/Кичик грантлар дастурлари доирасида маблағ олган бир гуруҳ битирувчилар ўзлари амалга оширган ишлар хусусида сўзлаб беришди. Улар йиғилганларни нафақат ўз лойиҳаларининг мазмун-моҳиятидан воқиф этишди, балки кўнгиллиларни келгу-

си фаолият учун ҳам илҳомлантиришди. Оқшом тушгач, битирувчилар эски дўстлари даврасида қизгин гурунглашиб, янги ўртоқлар билан танишиш имкониятига эга бўлишди. Кечки дастурдан ди-джей иштирокидаги оммавий рақс, боулинг ўйини, Жамоатчилик билан алоқалар бўлими бошлиғи Кэрол Фахардо жўрлигида гитара чалиб ижро этилган халқ кўшиқлари ўрин олди. Қатнашчилар мафтункор табиат қўйнида сайр этишга ҳам имкон топишди. Оқшомги тадбирлар давомида битирувчилар ўзаро янги алоқалар ўрнатиб, келгусида амалга ошириладиган лойиҳаларни белгилаб олишди.

Анжуманнинг иккинчи куни иштирокчиларнинг тақдимотлари ва ўқув машғулотларига бағишланганди. Бир неча инглиз тили ўқитувчилари таълим тизимига оид туркум чиқишлар қилди, бир қатор ёш иштирокчилар ўзлари амалга оширган кўнгилли фаолият хусусида сўзлади ҳамда бошқаларни ҳам ўз давраларига қўшилишга чақирди. Тажрибалироқ битирувчилар эса Ўзбекистонда амалга ошираётган ишлари ҳақида тақдимотлар ўтказиб, халқаро ташкилотлар ва корпорацияларга ишга киришда эътиборга олиш лозим бўлган томонлар, шунингдек, ўз бизнесини очиш имкониятлари билан ўртоқлашди. Бу кунги дастур иштирокчиларни янги ахборот бюллетени

Иккинчи йиллик анжуманда битирувчилар АҚШда олган билимларини иштирокчилар билан ўртоқлашмоқда. 11 май 2008 йил. (АҚШ элчихонаси тақдим этган сурат)

учун материаллар тўплашда ёрдам беришга қақриш билан ниҳояланди. Ҳар бир иштирокчи ушбу анжуман мулоқот, тажриба алмашиш ва янги ғояларга эга бўлишда ғоят қатта имконият бўлганини урғулади

Агар сиз АҚШ ҳукумати ҳомийлигидаги алмашинув дастурида иштирок этмоқчи бўлсангиз, <http://uzbekistan.usembassy.gov/exchanges> сайти орқали хилма-хил дастурлар ва уларнинг талаблари билан танишишингиз мумкин. Агар сиз АҚШ ҳукумати ҳомийлик қилган алмашинув дастури иштирокчиси бўлсангиз ҳамда битирувчиларнинг тадбирларида фаол иштирок этишни истасангиз, батафсил маълумот учун <http://uzbekistan.usembassy.gov/alumni> сайтига қиринг ёки Tashkent-alumni@state.gov манзилига хабар юборинг.

Нью-Жерси – бўстон штат

Агар Нью-Жерси ажойиботларини бир сўз билан ифода-лашга тўғри келса, бу сўз шубҳасиз “хилма-хиллик” деган сўз бўларди.

Гарчанд сеvimлиги юзасидан ушбу штатни бўстонга қиёслашса-да, у барпо этилганидан буён юқори технология ва ихтиролар маркази бўлиб келган. Бошида маҳаллий америкаликлар умргузаронлик қилган Нью-Жерси штати 1600-йилларда голланд ва инглизлардан тортиб бугунги кунда Осиё ва Лотин америкалик иммигрантлар оқимиға ўз бағрини кенг очди.

Ушбу ўлкани биринчилардан келиб кўрган европаликлар ичида Ҳенри Ҳадсон алоҳида ажралиб туради, у 1609 йилда Ярим Ой қирғоқлари бўйлаб ўз кемасида саёҳатга чиққан. Ўлкадаги биринчи мустамлакачилар голландияликлар бўлиб, улар Ҳадсон дарёси бўйида Янги Нидерландия мустамлакасини барпо этган. Делавэр дарёсидан жанубга томон ташкил этилган Швеция мустамлакаси эса кўп яшамаган. 1664 йилда инглизлар бу худудларни ишғол қилиб, Ла-Манш бўғозида жойлашган Жерси ороли шарафига икки дарё оралиғини Нью-Жерси деб номлаган.

Нью-Жерси Америка инқилобида ғоят катта роль ўйнаган. Британияликлар ишғол этган Нью-Йорк шаҳри ва исёнчиларнинг пойтахт шаҳри саналмиш Филадельфия ўртасида жойлашгани сабабли штат душманлар томонидан қайта-қайта босиб олинган. Шу боис ҳам генерал Вашингтон ўз уруш ҳаракатларини бошқа штатларга қараганда Нью-Жерсида кўпроқ олиб борган.

Бундан ташқари, уруш ва отишмалар бу ерда бошқа ердагидан кўпроқ амалга оширилган, жумладан, Трентон, Принстон ва Монмут жанглари эслаш ўринли. Генерал Вашингтоннинг Трентонда қўлга киритган ғалабаси Америка ҳарбий ғалабалари ичида энг муҳими дея таърифланади, чунки агар у мағлуб бўлганда, мамлакат илк босқичдаёқ таназулга юз тутган бўлур эди. Нью-Жерсини бекорга “Америка инқилобининг чорраҳаси” деб бежизга номлашган эмас, у бунга чиндан ҳам лойикдир.

Урушдан сўнг, Нью-Жерси АҚШ Конституциясини қабул қилган учинчи штат бўлди, у Конституцияга киритилган илк ўнта ўзгартиришларни биринчи бўлиб тасдиқлади. 1787 йил Филадельфияда бўлиб ўтган конституциявий конвенцияда нью-жерсилик делегат Вильям Патерсон ўзига хос “Нью-Жерси Режаси”ни илгари сурди, бу режа ўз навбатида ҳар бир штат кичик ё катталигидан қатъий назар, алаалоқибат, теппа-тенг вакилларга эга бўлган АҚШ Сенатининг барпо этилишига олиб келди.

Нью-Жерси иқтисодиётининг тараққий этишида Томас Альва Эдисон бениҳоя катта роль ўйнади. У илғор тадқиқот ва ривожланишга қаратилган корхона барпо этиб, унда электролампа, овоз ёзиш (фонограмма), кинофильм, тижорий электр хизматлари ва бошқа янгиликлар ихтиро қилинди ҳамда такомиллаштирилди. Нью-Жерси ўз их-

тироларининг кўламини кенгайтириб борди; 20-асрга келиб бундай ихтиролар транзистордан тортиб кофеинсиз қаҳвагача ўз ичига олади. Бугунги кунда Нью-Жерси телекоммуникация ва доришуносликда етакчиликни қўлдан бермай келмоқда, унинг дам олиш масканлари уммон қирғоқи бўйлаб қарийб 240 километрга чўзилган, бу эса истироҳат ва дам олиш зоналари бўйича штат маёқ вази-фасини ўтаб келаётганидан далолат беради.

1947 йилда Нью-Жерсида янги Конституция қабул қилиниб, у бошқа штатлардаги қонунчилик, суд ва ижро тизимини барпо этишда намуна бўлиб хизмат қилди. Бу Конституция инсон ҳуқуқлари инқилобидан илгари айирмачилик ҳамда камситишнинг бошқа шаклларига чек қўйган ҳолда шахдам қадам ташлади.

Тарихчи Пол Клеменс ушбу штат ҳақида “Нью-Жерси этник хилма-хил бўлган қишлоқ хўжалиги жамоалари йиғиндисидан 19-асрнинг шаҳар саноати тараққий этган илғор иқтисодли штатга айланиб, унинг зич аҳолиси

Нью-Йорк шаҳрилик 7 ёшли Шейн Аройо (чапда) ва Витория Поэхо супер қахрамонлар – Робин, Яшил Фонас, Бэтмен билан Нью-Жерси штати Жэксон шаҳридаги Олти Байроқли Буюк Саргузашт боғида (© AP Images)

ҳамда қишлоқ ва шаҳар турмуш тарзининг қоришиб кетганлиги АҚШдаги бошқа кўплаб соҳаларнинг йўналишини белгилаб берди”, дея топиб айтганди.

ДИҚҚАТГА САЗОВОР ЖОЙЛАРИ

Олти Байроқли Буюк Саргузашт (Six Flags Great Adventure) - Нью-Жерсидаги энг машҳур жойлардан бири саналади. У Америкадаги энг йирик мавсумий дам олиш саналиб, унда 100 дан зиёд кўнгилочар воситалар, шоу ҳамда аттракционлар, Африкани ҳисобга олмаганда, дунёдаги энг йирик овчилик экспедицияси, шунингдек, дунёдаги энг катта янги сув парки мавжуд.

Саргузашт Аквариум - у 60 000 квадрат метр денгиз ва жонли табиатни ўз ичига олади. Унга ташриф буюрувчилар Шарқий Африка дарёсини, ундаги бегемот, тимсоҳ, жай-

Бейсбол усталари Александр Картрайт ва Дерек Жетер фаолияти Бўстон штати билан боғлиқ. Александр Картрайт бейсбол асосчиси бўлиб, 1845 йилда бу ўйиннинг асосий қондаларини ишлаб чиқди, ҳозир қийнда ана шу қондаларга амал қилинади.

Нью-Йорклик ўйинчи Дерек Жетер (чапда), жамоа аъзолари Тино Мартинез (марказда) ва Майк Борцелло Флориданинг Марлингс жамоаси билан Нью-Йоркда бўладиган ўйин олдида. 2000 йил 13 июль. Жетер икки кун аввалги юлдузлар ўйинида муваффақият шохсупасига кўтарилганди (© AP Images)

ралар ҳамда 20 турдан ортиқ Африка қушларини кенг май-донда ҳаёт кечирishi кузатишлари, бир километрдан ортиқ ҳудудда акулалар қуршовида тунел орқали пиёда юриб ўтишлари, Жюль Верн Галереясида чуқур денгиз мўъжизаларини кашф этишлари мумкин. Бундан ташқари, унда янги барпо этилган театрга ташриф буюриш, ҳаётда бир марта бўлсин “Акулалар билан чўмилиш” имконияти мавжуд.

ИҚТИСОДИ

Агар Бўстон штат мустақил бир давлат бўлганида, унинг ялпи давлат маҳсулоти \$430 миллиардни ташкил этиб, дунёда иқтисодиёти ривожланган энг йирик давлатлар ичида 17-ўринда турган бўларди. У “Фортуна” доирасидаги 500 та компаниянинг 20 фоиздан ортироғи бош қароргоҳи жойлашган бизнес маркази саналади.

Кўплаб кўрсаткичлар бўйича Нью-Жерси кучли ва эластик иқтисодиётга эга бўлиб, у штат аҳолисининг аксарият қисми юқори даражада турмуш кечирishини таъминлайди. Нью-Жерси аҳолиси мамлакатдаги энг фаровон ҳаёт кечирувчилар сирасига кириб, штат ўртача оилавий даромад бўйича биринчи ўринда туради. Ишсизлик даражасининг пастлиги бўйича эса мамлакатда 18-поғонада туради. Нью-Жерсининг иқтисодий ўсиши унда яшаётган иқтидорли ишчилар, стратегик жойлашув, турмуш даражаси, янги ва такомиллашган бизнес фаолияти ортидан юзага келган. Давлат Иқтисодий билим кўрсаткичига кўра, у мамлакатдаги 4-рақобатбардош штат ҳисобланади. Ундаги илғор бизнес ҳамда ҳукумат сармоялари ҳисобида қўллаб-қувватланганидан иқтидорли кишилар Нью-Жерсини инновация, тадқиқот ва ривожланишда етакчи бўлишини таъминлаб берди.

Дунёда илмий соҳадаги ютуқ ва кашфиётларнинг аксарияти айнан Нью-Жерсида қўлга киритилган. Янгилаш билан боғлиқ бу анъана бугун ҳам фаол давом этиб келмоқда. Табиий фанлар ва технологияга асосланган компаниялар бозор талабларига жавоб беришда мусобақалашар экан, Нью-Жерсидаги “Genta Inc.”, “Elusys Therapeutics, Inc.”, “LifeCell Corporation”, “Amicus Therapeutics”, “myLEADERBOARD, Inc.”, “TheraGen Pharmaceuticals” ва “ECI Technology, Inc” каби компаниялар катта муваффақиятга эришмоқда

Манбалар: <http://www.state.nj.us>,
<http://nj.gov>,
<http://www.census.gov>

U.S. Map, courtesy of U.S. Census Bureau.

ҚИСҚА САТРАЛДАРДА

Қисқартма номи: NJ

Пойтахти: Трентон

Губернатори: Жон С. Корзайн

Штат сифатида шаклланган сана: 1787 йил 18 декабрь (учинчи бўлиб)

Аҳолиси: 8,724,560 (АҚШ аҳолини рўйхатга олиш идоарси, 2006 йил)

Майдони: 11 937 квадрат километр, катталиги бўйича 46-ўринда

Штат номининг келиб чиқиши: Сэр Жорж Картерет шарафига Ла-Манш бўғозидаги Жерси ороли номидан

Энг йирик шаҳарлари: Ньюарк, Жерси Сити, Патерсон, Элизабет, Трентон

Асосий саноати: кимёвий маҳсулотлар, озиқ-овқатни қайта ишлаш, электр асбоблар, телекоммуникация, босма ва нашр ишлари, туризм.

Боши 1-бетда

Котиб ёрдамчиси шунингдек инсон ҳуқуқлари фаоллари билан учрашди, Тошкент Ислон Университети билан бориб танишди, Хазрати Имом мажмуасини ва Усмон Қуръонини бориб кўрди, Чорсу бозорини кўздан кечирди ва қисқа матбуот анжуманида иштирок этди.

Самарқандга бўлган ташриф чоғида, Котиб ёрдамчиси Баучер Самарқанд вилояти ҳоқими Уктам Барноев билан учрашди ва Самарқанднинг асосий тарихий обидаларини кўздан кечирди ҳамда Имом Ал-Бухорий мажмуасини зиёрат этди.

Сафар мобайнида Котиб ёрдамчиси Баучер чегара хавфсизлиги соҳасидаги ҳамкорлик, наркотикка қарши кураш, инсон ҳуқуқлари, таълим, минтақавий иқтисодий ҳамкорлик ва Афғонистондаги қайта тиклашни ўз ичига олувчи кенг қамровли масалалар ҳақида муҳокама қилди.

ЖАНУБИЙ ВА МАРКАЗИЙ ОСИЁ МАСАЛАЛАРИ БЎЙИЧА ДАВЛАТ КОТИБИ ЁРДАМЧИСИ РИЧАРД БАУЧЕРНИНГ МАТБУОТГА БЕРГАН ШАРҲЛАРИ

Тошкент, Ўзбекистон
2008 йил 2 июнь

ДАВЛАТ КОТИБИ ЁРДАМЧИСИ БАУЧЕР: Барчангизга хайрли кун тилайман! Ўзбекистонга қайта ташриф буюришдан ғоят мамнунман. Бу ерга келишдан олдин ҳар доим Ўзбекистоннинг бой маданияти, тарихи ва анъаналари ёдимга тушади. Қолаверса, ўзбек халқининг меҳмондўстлиги ҳамиша менда катта таассурот қолдиради. Мен бу ерда мен билан учрашган барча мулозимлар ва одамларга катта раҳмат айтмоқчиман.

Ўтган икки кун давомида жуда кўп қизиқарли учрашувларда бўлдим. Пойтахтдан ташқаридаги аҳволни тушуниш мақсадида Самарқанд Ҳоқими билан кўришдим. Шунингдек, Ташқи Ишлар Вазири жаноб Норов, Миллий Хавфсизлик Қўмитаси раиси жаноб Атаев ва албатта Президент Каримов билан ҳам расмий учрашувларда бўлдим. Бугун эса Ислон Университетига бориб, ўқитувчилар, ректор ва талабалар билан учрашиш имкониятига эга бўлдик. Менимча, ҳаммамиз таълим, Ўзбекистондаги ёшларга таълим бериш келажак учун берилган энг катта ваъдадир, деган фикрда яқдилмиз.

Мен Ўзбекистон босиб ўтаётган йўлни, бу мамлакат, унда яшаётган одамларнинг манфаатларини яхшироқ англаб етишга интилмоқдаман ҳамда қайси йўналишларда биргаликда фаолият олиб боришимиз мумкинлигини белгилашга ҳаракат қилмоқдаман.

Мен Афғонистонда барқарорликни таъминлаш борасида умумий манфаатга эгалгимизга ишончим комил. Президент Каримовнинг бу мавзуда билдирган ғоя ва таклифлари менга маъқул бўлди.

Мен биз Ўзбекистонни миллат сифатида ривожланишини кўришни жуда-жуда истаймиз, деб ҳисоблайман. Айниқса, чегараларни гиёҳванд моддалар ва терроризмдан ҳимоя қилиш, иқтисодни ривожлантириш, инсон ҳуқуқлари соҳасида олдинга силжиш бўйича ҳамкорлик қилмоғимиз керак. Биз бу масалалар борасида Ўзбекистон билан биргаликда фаолият олиб боришни истаймиз.

Биз бу ерда одамлар ва ҳукумат билан ишлашни асосий мақсадимиз деб биламиз, яъни одамлар мамлакатдаги фаол сиёсий ва иқтисодий ҳаётда тўлақонли иштирок этишсин. Биз бу масалага амалий томондан жиддий ёндошамиз. Биз бу соҳаларнинг барчаси бўйича олдинга силжишни истаймиз. Алалоқибат, биз шундай натижаларга эришмоғимиз керакки, Ўзбекистон халқи янада эркин, бехатар ва фаровон турмушга эга бўлсин. Шу маънода биз бу мамлакатга минтақада муҳим роль ўйнашга эришиши учун кўмак берамиз.

Ҳеч кимга сир эмас, кейинги бир неча йил ичида Америка Қўшма Штатлари ва Ўзбекистон ўртасидаги муносабатларда ўзаро ишончга путур етди. Аммо менинг ўйлашимча, ҳар икки томон ҳам бу муносабатларни қайта тиклашни истамокда. Умид қиламанки, биз буни биргаликда ишлаш, манфаатларимиздан, Ўзбекистон ва минтақа манфаатларидан келиб чиқадиган мақсадларга биргаликда эришиш орқали амалга оширамиз. Бугун аниқлашга уринган нарсаларимиз ана шулар эди, уларни қандай қилиб амалга оширишимиз тўғрисида эди. Аммо, ҳар икки томон учун ҳам бу мақсадларни амалга ошириш учун вақт керак бўлади. Қолаверса, ҳақиқий маънодаги саъй-ҳаракатлар ҳам жуда зарур. Биз ўзимиз томондан бу ишларга садоқат билан киришамиз, чунки бунга ҳар томондан тайёрмиз. АҚШ ва Ўзбекистон бир неча умумий манфаатларни ўзаро тақсимлайди – улар ҳар икки мамлакатнинг халқлари учун меҳнат қилишга арзийди.

Саволларингиз бўлса, марҳамат

САВОЛ: Кириш сўзи учун катта раҳмат. Иккита савол билан мурожаат қилмоқчиман. Мен «Жиҳан» номли турк тилидаги радио вакилиман. Биринчи саволим Афғонистон хусусида. Афғонистонда мавжуд таҳдид бутун минтақага, Марказий Осиё минтақасига қилинган таҳдиддир. Сиз «Толибон» ҳали ҳам Марказий Осиёга жиддий таҳдид солиб турибди, деб ишонасизми? Иккинчи савол эса қуйидагича: айтиб ўтганингиздай, кейинги бир неча йил ичида АҚШ ва Ўзбекистон ўртасидаги муносабатларга қайсидир даражада путур етди. Сизнинг ташрифингиз натижасида Ўзбекистон ва АҚШ ўртасидаги ҳамкорлик яхшиланиб, янги босқичга кўтарилади, деб ўйлайсизми?

РИЧАРД БАУЧЕР: «Толибон» ҳақидаги саволингизга жавоб тариқасида шуни айтишим мумкинки, «Ал-Қоида» ҳамда «Ўзбекистон Ислоний Ҳаракати» каби баъзи радикал гуруҳлар билан биргаликда «Толибон» чиндан ҳам минтақага таҳдид солиб турибди. Биз бунинг гувоҳи бўлдик. Буни ҳақиқий маънода англаб етдик. Афсуски, бу таҳдидни бомба ташлашда, жиддий хужумларда кўрдик. Ҳаммамиз гувоҳ бўлдикки, Афғонистондаги нобарқарорлик шундай экстремистик ҳаракатларга имконият очиб берди. Бироқ, менинг ўйлашимча, биз Марказий Осиё, По-

кистон ва Афғонистондаги кўпчилик аҳоли бошқача ҳаёт кечиришни орзу қилишини ҳам биламиз. Улар болаларнинг таълим олишини исташади. Улар ўзларига лойик жойларда меҳнат қилишни хошлашади. Улар ҳамкорликдаги бошқарув шароитида турмуш кечиришни, яхши ҳукуматга эга бўлишни, ҳукумат ишида иштирок этишни орзу қилишади. Қолаверса, улар ўзлари учун турли соҳаларда янада кенг уфқлар очилишини, савдо қилиш, саёҳатга чиқиш ва таълим олиш имкониятларига эга бўлишни исташади. Американинг ушбу минтақага қизиқишининг асосий сабаби ҳам шунда, чунки биз одамларга ғалаёнларни ҳал қилиш, экстремистлар билан ишлашда, шунингдек, улар истаган йўналиш ва имкониятларни ривожлантиришда ёрдам бера оламиз, деб ўйлаймиз.

Менинг ташрифим муносабатларнинг тикланишига ҳисса қўша оладими? Ҳа, шундай бўлишига умид қиламан. Шу мақсадда бу ерга келдим. Бу ердаги аҳволни яхшироқ тушуниш, нималар бўлаётганини билиш, тараққиётнинг давом этиши учун қандай ҳисса қўша олишимизни кўриш учун бу ерга ташриф буюрдим. Музокаралар натижасида билдимки, ҳар икки томон ҳам шунини истамоқда. Бирок, бу борада олдиндан бирор жўяли гап айтиш осон эмас.

САВОЛ: Ўзбекистондаги мулозимлар билан инсон ҳуқуқлари, НДТлар аҳоли, матбуот эркинлиги мавзусидаги суҳбатларнинг натижаси қандай бўлди? Бу борада қандайдир натижалар бўлиши мумкин деб ўйлайсизми?

РИЧАРД БАУЧЕР: Айтишим мумкинки, инсон ҳуқуқлари масаласи суҳбатларимизнинг асосий мавзуси бўлди. Бу соҳа биз чиндан ҳам илгари силжишни истаган соҳаларнинг биридир. Биз барча соҳаларда, яъни хавфсизлик, иқтисод, Афғонистон, минтақавий муаммолар бўйича олға силжишни истаймиз. Бирок, инсон ҳуқуқлари биз жуда кўп муҳокама қилишимиз керак бўлган соҳаларнинг бири ҳисобланади. Бу соҳада илгари силжиш бўлаётганини кузатмоқдамиз. Биз шахс дахлсизлиги ҳақидаги қонун тасдиқланганини яхши баҳолаймиз. Биз Халқаро Қизил Хоч Кўмитаси билан янги музокаралар бўлгани, қамқоҳоналарга кириш рухсат берилганидан хабардоримиз. Биз диний бағрикенглик ва мўътадилликка бўлган садоқатни қадрлаймиз. Шунга қарамай, биз Ўзбекистон билан бу масалалар бўйича тўлақонли иш олиб бориш, бошланган ишни охирига етказиш ҳақида музокараларни давом эттиришни истаймиз.

Бугун бу масалаларни жуда кўп муҳокама қилдик. У давомий тараққиётга олиб келишидан умидворимиз. Бундай ишлар давом этади деб умид қиламиз. Биз Ўзбекистонга бу ердаги етакчиларнинг ўзлари белгилаб олган йўналишлар бўйича илгари силжишда ёрдам бера оламиз. Бу инсон ҳуқуқларини ривожлантириш, нодавлат ташкилотлар родини кенгайтиришни ўз ичига олади. Мен бу ерда фаолият олиб бораётган ташкилотларнинг вакиллари билан учрашдим, улар билан матбуотнинг родини кучайтириш тўғрисида ҳам суҳбатлашдим. Биз Ўзбекистон ўзи учун танлаган йўлда олдида қўйган вазифаларини билишга ҳамда бу соҳаларда тегишли натижаларга эришиш учун унга қандай ёрдам беришимиз мумкинлигини тушунишга уриндик.

САВОЛ: Президент Каримов билан бўлган учрашув сиз-

АҚШ Давлат котиби ёрдамчиси Ричард Баучер маҳаллий ОАВ саволларига жавоб бермоқда (АҚШ элчихонаси тақдим этган сурат)

да қандай таассурот қолдирди? Бу учрашувни қандай баҳолаган бўлардингиз?

РИЧАРД БАУЧЕР: Мен Президент Каримов билан илгари ҳам учрашганман, Давлат Котиблари билан учрашув доирасида ҳам, ўзим ҳам алоҳида кўришганман. Илгаригидай, биз у билан узок баҳсга киришдик, суҳбатимиз ҳам назарий, ҳам амалий бўлди. Назарий томондан умумий манфаатларимизни аниқлаштириб олган бўлсак, амалий томондан биргаликда нима қила олишимиз мумкин бўлган масалаларни гаплашдик. Менимча, бу фойдали учрашув бўлди. Шунини айтишим лозимки, менимча, ҳар икки томон ҳам умумий манфаатларни белгилаб олиш биргаликда фаолият олиб бориш учун йўللарни аниқлаб олишдан осон, деган хулосага келди. Аммо мен уни худди ўзим каби муносабатларимизнинг хилма-хил йўналишлари, Афғонистондаги минтақавий манфаатларимиз бўйича амалий ишлар қилишни истайди, деб ўйлайман. Қисқа қилиб айтадиган бўлсам, Президент Каримов билан учрашувим самарали бўлди. Аммо, бу учрашув қандай аниқ натижалар беришини олдиндан айтишим қийин.

САВОЛ: Афғонистондаги хавфсизлик масаласида, АҚШ ва Ўзбекистон ўртасидаги ҳарбий-техник ҳамкорлик борасида ўзгаришлар бўлишини кутиш мумкинми? Умуман, Ўзбекистонда АҚШ ҳарбий базаларини қайта тиклаш ҳақида баҳслар бўлдимми?

РИЧАРД БАУЧЕР: Йўқ, бу муаммо сифатида қўйилмади. Бу базалар масаласи эмас. Менимча, Афғонистондаги умумий саъй-ҳаракатларни қўллаб-қувватлаш учун ҳамкорлик масаласи мавжуд. Биз хавфсиз воситалар коалиция ва НАТО кучларига ўтганини кўрдик. Биз Термездаги база орқали НАТО офицерларининг транзит йўли билан ўтишлари қўпаяётганини юқори баҳолаймиз. Аммо биз бу ерда базаларни қайта очишга қўз тикмаяпмиз. Биз Афғонистонда одамлар ҳаётини сақлашда ёрдам бериш учун биз билан ишлайдиган ҳамкорларни изламоқдамиз. Биз қилаётган ишлар ана шудир.

Барчангизга катта раҳмат. Кўришганимдан хурсандман.

Фулбрайт стипендияси соҳиби Кристина Мартенс кигиздўзлик жараёни билан танишди

Мартенс хоним Америка санъати ва дизайнига бағишланган тақдимот ўтказмоқда (АҚШ элчихонаси тақдим этган сурат)

Июнь ойида америкалик Фулбрайт стипендияси соҳиби Кристина Мартенс Ўзбекистондаги хунармандлар билан учрашиб, кигиздўзлик ҳақида суҳбатлашди ҳамда хилма-хил кигиз тўқиш жараёнлари тўғрисидаги маълумотлар билан ўртоқлашди. Тошкент, Қўқон ва Марғилон четигадаги қишлоқларга ташриф буюрар экан, Мартенс хоним ўзбек кигиздўзлари билан кигиз тўқишга доир турли хил усуллари муҳокама қилди. Ўзбек хунармандларида америкалик rassom Жори Жонсоннинг асарлари алоҳида қизиқиш уйғотди. Японияда истиқомат қиладиган Жонсон хоним ўзининг оригинал ва техник томондан ишлаб чиқариш мураккаб бўлган кийим-кечаклари билан шуҳрат қозонган.

Мартенс хоним Жонсоннинг суратларини намойиш этар экан, кигиздўзлик билан машғул хунармандлар устахоналарини айланиб чиқди. Бутун дунёдаги кигиздўзликни тадқиқ этаётган Мартенс хоним африкалик машхур rassom Эл Анатсуи ва америкалик rassom Ник Кава асарларини ҳам намойиш этди. Айна пайтда Мартинс хоним Марказий Осиёдаги кигиздўзлик ва анъанавий санъат устида тадқиқот олиб бормоқда, шу тарика у Қирғизистон ва Туркиядаги кигиздўзлик билан иштирокчиларни таништириб ўтди.

Мартенс хонимнинг Ўзбекистон бўйлаб саёҳати хилма-хил воқеаларга бой бўлди, ўз тажрибаси билан ўртоқлашиш билан бир қаторда, у Ўзбекистондаги тўқувчилик хунари тўғрисида ҳам кўп нарсалар ўрганиш имконига эга бўлди. Қўқондалигида у «Тадбиркор аёллар уюшмаси»да кигиздўзлик техникаси хусусида баҳс юритди. Марғилон атрофидаги қишлоқларда эса у адрас ва кигиз тўқувчи бир нечта жамоалар билан кўришишга муваффақ бўлди. Ташриф чоғида у адрас тўқувчи машхур уста билан бирга ишлади, ундан ўзбек анъанавий адрас нақшларини ишлаб чиқариш хусусида янги маълумотлар олди.

Шунингдек, Мартенс хоним анъанавий адрас ишлаб чиқаришнинг барча босқичлари, жумладан, пилла куртидан ипакни ажратиш, нақш чизиш, ипларни бўйлаш ва тўқув дастгоҳига ўраш жараёнларини кузатди. Бундай кузатувларнинг бир қисми сифатида Мартенс хоним Ипак ишлаб чиқариш ва тадқиқот институти директори билан учрашди, институтда ипак куртларининг самарадорлигини ошириш мақсадида ўстириладиган тут дарахтлари турлари хусусида билимга эга бўлди. Бунга жавоб тариқасида, Мартенс хоним замонавий тўқимачилик дизайнлари хусусидаги билимларини ўзбек тўқувчилари билан ўртоқлашди, уларда янгидан-янги нақшлар ўйлаб топишлари учун кўплаб ғоялар уйғотди.

Мартенс хоним адрас тўқувчи уста билан бирга ишламоқда (АҚШ элчихонаси тақдим этган сурат)

Ташриф сўнгида Мартенс хоним Тошкентда кичик хунармандлар гуруҳи билан биргаликда меҳнат қилиб, турли-туман кигиздўзлик техникаси ва дизайнларни муҳокама қилди.

Мартенс хонимнинг Ўзбекистон бўйлаб кигиздўз ва хунармандлар билан учрашуви америкалик тадқиқотчи ва ўзбек хунармандлари ўзаро манфаатли учрашувларни ташкил этишлари, бу борада бутун дунёдаги умумий жараён ва унинг хилма-хил шаклларини нечоғли муҳокама қила олишларини яққол намоён этади. Мартенс хоним Ўзбекистонни ушбу мамлакат санъати ва кигиздўзлигини янада чуқурроқ тушунган ҳолда тарқ этди. У билан бўлган учрашувларда иштирок этганлар эса ўз санъатларини ва унинг Марказий Осиё ҳамда бутун дунёдаги шаклларини янада теранроқ англашга муваффақ бўлишди

АҚШ элчихонаси ҳомийлиги остида яқинда бўлиб ўтган маданий тадбирлар хусусида элчихонанинг <http://uzbekistan.usembassy.gov/> сайтдан батафсил маълумот олишингиз мумкин.

Америкалик янгиланувчи энергия бўйича мутахассис Тошкент ва Самарқандга ташриф буюрди

Янгиланувчи энергия бўйича мутахассис Брент Нельсон Тошкент Давлат Техника Университетиди куёш энергиясига ишлайдиган электр асбобини кўздан кечирмоқда. (АҚШ элчихонаси такдим этган сурат)

23-27 июнь кунлари Колорадо штати Голден шаҳар Янгиланувчи энергия миллий лабораторияси мутахассиси Брент Нельсон бир ҳафталик тадбирларда иштирок этиш учун Ўзбекистонга ташриф буюрди. У Тошкент ва Самарқандда фотоэлектр бўйича мутахассислар ҳамда техника ва илмий дастурларни ўрганаётган университет талабалари билан учрашди. Ҳафта давомидаги йиғинларда жаноб Нельсон янгиланадиган энергиянинг нақадар муҳим аҳамиятга эгаллигини урғулади, талабалар ва мутахассислар эса АҚШнинг янгиланувчи энергия ташаббуслари, хусусан, куёш энергиясини ривожлантираётгани борасида қимматли маълумотларни эшитиш имконига эга бўлишди.

Жаноб Нельсон кўп вақтини бугунги кунда дунёда энергиядан нечоғли фойдаланилаётганини Тошкент ва Самарқанддаги тингловчиларга тушунтириш билан ўтказди. Энергиянинг хилма-хил шакллари ўзаро солиштирилар экан, куёш энергиясига ихтисослашган жаноб Нельсон куёшнинг бекиёс қувватга эгаллигини урғулади ҳамда ҳар куни бир соат давомида ерни қизитган куёш энергияси инсониятнинг бутун йил давомидаги энергияга бўлган талабини қондириши мумкинлигини таъкидлаб ўтди.

Шу билан бирга, у куёш ва шамолдан энергия сифатида фойдаланишнинг афзаллигини, уни бир вақтнинг ўзида иккита нарса учун қўллаш мумкинлигини айтди. Масалан, муҳандислар электр поездлари устида куёш батареялари ўрнатишлари ва поездларни куёшдан келаётган қувват билан ҳаракатга келтиришлари мумкин. Жаноб Нельсоннинг тушунтиришларидан сўнг тингловчиларга шу нарса маълум бўлдики, келажакда қазилма ёқилғилар энергиянинг сермахсул манбаи бўлмай қолади ҳамда барча мамлакатлар куёш ва энергиянинг бошқа янгиланувчи

манбаларидан фойдаланишга ўтишлари лозим бўлади.

Куёш энергияси бўйича мутахассис сифатида жаноб Нельсон Тошкентдаги техника ишлари ходимлари билан қатор учрашувларда қатнашди. Технология узатиш Агентлиги, “ФОТОН” заводи, Тошкент Давлат Техника Университети, Ўзбекистон Фанлар Академияси Куёш физикаси Институтининг тадқиқотчилари ўз лойиҳалари ва асбоб-ускуналарини намойиш этишди ҳамда жаноб Нельсонга кўплаб саволлар билан муурожаат қилишди.

Жаноб Нельсон ўзбекистонлик янгиланувчи энергия мутахассислари билан келгусида амалга ошириладиган лойиҳалар, шунингдек, куёш энергиясига оид электр батареяларининг навбатдаги авлоди хусусида суҳбатлашди. Жаноб Нельсон билан ўзбекистонлик мутахассисларнинг мулоқоти асносида қатнашчилар шундай бир умумий хулосага келишдики, қўшимча янгиланувчи энергия дастурларини ҳаётга тадбиқ этиш Ўзбекистонга катта ёрдам берган бўлур эди, хусусан, бундай дастурлар Қорақалпоғистондаги каби мавжуд энергия тизимига уланмаган чекка қишлоқлар учун катта аҳамият касб этади.

Жаноб Нельсоннинг глобал энергиядан фойдаланиш ва янгиланувчи энергия масалаларига бағишланган чиқишлари Тошкент ва Самарқанддаги талабалар ўртасида ҳам оммалашиб кетди. Тошкент Давлат Техника Университети, Самарқанд Давлат Университети талабалари ҳамда АҚШ Элчихонасидаги ҳафталик “Бир пиёла чой устида суҳбат” клуби аъзоларида жаноб Нельсоннинг тақдими катта қизиқиш уйғотди, тингловчилар унга куёш энергиясидан фойдаланиш, водород ва биоёқилғи каби бошқа манбалар учун имкониятлар тўғрисида кўплаб саволлар беришди. Янгиланувчи энергия Америка Қўшма Штатлари ва Ўзбекистон учун муҳим масала ҳисобланади. Жаноб Нельсоннинг тақдимоatlари ва суҳбатлари бу борадаги билимларни мустаҳкамлашда ёрдам берди ва келажак авлод етакчиларини янгиланувчи энергиядан фойдаланиш бўйича саъй-ҳаракатлар қилишга илҳомлантирди.

Америка Қўшма Штатларидаги янгиланувчи энергияга оид тадқиқотлар ҳақида батафсил маълумотни Янгиланувчи энергия миллий лабораториясининг <http://www.nrel.gov> сайтдан олиш мумкин.

“Бир пиёла чой устида суҳбат” клуби (Chay Chat Club) аъзолари АҚШ элчихонасида ҳар жума кечки соат 4:00 да инглиз тилида она тили сифатида сўзлашувчи киши олиб борадиган баҳс-мунозарага йиғилади. Агар унда иштирок этишни истасангиз, 120-5450 рақамига тадбирдан ақалли икки кун аввал қўнғироқ қилиб ёзилишингиз мумкин.

Инглиз тили мутахассиси ёзиш малакалари бўйича семинарлар ўтказди

Апрель ойида АҚШ элчихонаси инглиз тили мутахассиси Анна Мари Буркни ўқитувчилар учун профессионал даражадаги ва ўқув соҳаларида инглиз тилида ёзиш саводхонлиги бўйича қатор семинарлар ўтказиш учун Ўзбекистонга таклиф этди. У 31 мартдан 12 апрелгача Ўзбекистонда бўлиб, ўқитувчи ва талабалар учун семинарлар ўтказиш мақсадида Тошкент, Бухоро ва Самарқандга ташриф буюрди.

Анна Мари Бухородаги семинарда инглиз тили ўқитувчилари билан кизгин машғулот устида. (АҚШ Элчихонаси такдим этган сурат)

Бурк хоним ташкил қилган семинарларнинг барчаси мулоқот ва амалиётга бой бўлди. У ўқитувчи ва талабаларга ўз ўқувчилари учун ёзиш саводхонлигини оширишга қаратилган дарсларни ўтказишда ёрдам бериш мақсадида кўплаб мисоллар келтирди. Бурк хоним Тошкентдаги университетларнинг 25 нафар ўқитувчиларига бир туркум самарали машғулотлар ўтказди, уларда, жумладан, қуйидаги мавзулар бўйича машғулотлар уюштирди: Умумий ёзиш қодаларини ўқитиш: Жараёнга ёндашув; Илмий материаллар ёзишнинг асослари, 1-қисм: кичик мақола ёзиш; Илмий материаллар ёзишнинг асослари, 2-қисм: илмий иншо ёзиш; Резюме ёзиш; Ишга киришда ариза ёзиш; Профессional даражадаги мақола ёзиш; Анжуман учун муваффақиятли тезис ёзиш. Виложларда ҳам у Бухоро ва Самарқанддаги университет ўқитувчилари билан шунга ўхшаш мавзуларда иш олиб борди. Жумладан, у “Анжуман учун муваффақиятли мақола ёзиш/энг яхши ғоялар” мавзусида тақдимот ўтказди. Қолаверса, Бурк хоним учта шаҳардаги ўқитувчилар уюшмаси аъзолари билан уларнинг ёзиш малакаларини ошириш бўйича махсус машғулотлар олиб борди. Бундан ташқари, АҚШ алмашинув дастурлари иштирокчилари ҳам бу мутахассиснинг билимларидан манфаат олишга муваффақ бў-

лишди. Бурк хоним 30 га яқин тингловчиларга Тошкент шаҳрида маълумотнома ва ишга кириш учун ариза ёзишга қаратилган махсус семинар ўтказди. Ҳар бир машғулотда АҚШ элчихонасининг жамоатчилик билан алоқалар бўлими ходимлари иштирокчиларга “Форум” журналининг турли сонларини тарқатишди ва бу ўқитувчиларни роса қувонтирди.

Бурк хоним Вашингтонда яшайди, Оклахома Университетида бошқа тилда сўзлашувчилар учун инглиз тили ўқитиш бўйича гуманитар фанлар магистри илмий даражасини олган. Шунингдек, у инглиз тили ўқитиш борасида бой тажрибага эга, 2003-2005 йилларда Қирғизистонда инглиз тили ўқитувчиси бўлиб ишлаган, Америка Қўшма Штатларида кўплаб “Инглиз тили иккинчи тил сифатида” дарсларини ўқитган.

Тошкентдаги ўқитувчилар АҚШ элчихонасига инглизча ёзиш саводхонлигини ўстиришга қаратилган машғулотлар олиб бориш нақадар зарур эканини айтиб мурожаат қилишлари ордан Бурк хонимни Ўзбекистонга таклиф қилинди. Ўқитувчилар талаба ва ўқитувчилар учун инглиз тилида ёзишга қаратилган машғулотлар ўтказиш Ўзбекистонда энди-энди ривожланиб бораётганини айтишди. Ҳозирда ўқитувчилар инглиз тилида ақалли битта мақола эълон қилишлари лозимлиги сабабли, улар инглиз тилида ёзиш малакаларини ўстириш учун янги имкониятлар излашади. Ўқитувчиларга ўзларини ривожлантиришга ёрдам бериш мақсадида Бурк хонимнинг машғулотлари ёзиш малакалари бўйича чуқур билим беришга қаратилди. Бу билан нафақат ўқитувчиларнинг инглиз тилида яхшироқ мақолалар ёзишларини, балки олган янги билим ва малакаларини ўзлари ўқитаётган талабаларга ҳам етказишларини таъминлаш асосий мақсад қилинди.

Ҳаммаси бўлиб Бурк хоним 225 нафар ўқитувчи ва дастур иштирокчилари учун 18 та семинар ўтказишга муваффақ бўлди. Иштирокчиларнинг фикрларига кўра, семинарлар уларнинг мақолалар ёзиш, ўқув режаларини тузишдаги тажрибаларини мустаҳкамлашда ва янги билимлар билан бойитишда катта аҳамиятга эга бўлди ва ўқитувчилар учун ўзаро таҳрир варақаларини тақдим этди.

Бир неча ўқитувчиларнинг таъкидлашича, машғулотларнинг барчаси уларга ёққан, аммо “Профессional мақола ёзиш” бўйича семинар ўзлари учун энг фойдалиси бўлган. Бир неча машғулотларда олган билимларини энди улар ўз ўқувчи ва талабалари учун ҳам қизиқарли ва тегишли мавзулар орқали етказиб беришади, уларга қандай қилиб ўз хатоларини тўғирлаш ва бир-бирларини ўзаро таҳрир қилишни ўргатишади.

Агар Элчихонадан ўқиш имкониятлари тўғрисида электрон хабарлар олиб туришни истасангиз, марҳамат қилиб, Tashkent-advising@state.gov электрон манзилига хабар юборинг.

Янги ҳисобот ўқитувчиларни онлайн ўқишни баҳолашга ўргатмоқда Онлайн таълимдаги кескин ўсиш баҳолаш маданиятини талаб этади

4-синф ўқувчиси Жулисса Хинохос (чапда) боғча тарбияланувчиси Камиа Брадшоуга Канзас штати Гарден шаҳридаги мактабда дарс ўргатмоқда (© AP Images)

2007 йилда АҚШда 1 миллионга яқин бошланғич ва ўрта мактаб ўқувчилари онлайн курсларда таълим олишди. Бу кўрсаткич 2000 йилда шундай курсларда қатнашган ўқувчилар сонидан 22 марта кўпдир. Аммо “Келажак илми” нашрининг ёзги сонидagi икки нафар тадқиқотчининг ёзганларига назар солинадиган бўлса, бугунги кунда онлайн таълимдаги ўсиш келгусидаги билан солиштирганда ҳеч нарса эмаслиги аён бўлади. 2014 йилга келиб, АҚШдаги барча болалар боғчасидан то 12-курсларгача таълимнинг қарийб 10 фоизи компьютерга асосланади, дейди Ҳарвард бизнес мактаби ўқитувчилари Клейтон М. Кристенсен ва Майкл Б. Ҳорн, 2019 йилга келиб эса 12-курсларнинг 50 фоизи онлайн курсларга айланади.

Америка таълим тизимидаги бундай ўзгаришлар онлайн курслар баҳосининг арзонлиги ҳамда яқка тартибдаги ўқитишнинг афзалликлари ортидан юзага келади, дейишади Кристенсен ва Ҳорн. Онлайн курслари айна пайтда кўп мактаб тизимлари тўлдиролмайдиган махсус талаблар билан, жумладан, чет тили курслари ва кучайтирилган ўқитиш курслари ва ёхуд уйда таълим олаётган болалар сони ўсиб бораётгани билан боғлиқ бўлиши ҳам мумкин.

Аммо агар онлайн таълим ўз имкониятларини юзага чиқарадиган бўлса, жавобгарлик асосий нарсага айланади. Шу мақсадда АҚШ Таълим Департаменти 2 июль куни “Онлайн ўқишни баҳолаш: муаммолар ва муваффақият стратегиялари” номли янги ҳисоботни эълон қилди. “Онлайн ўқишни баҳолаш” ўқитувчилар учун муҳим қўлланма бўлиб, баъзи ўқитувчиларда масофавий ўқитиш курслари, виртуал мактаблар ва таълимий веб-сайтларни ташкил қилиш режаси мавжуд. АҚШдаги ҳар бир жамоатчилик мактаби Интернетга улангани боис, ўқитувчиларнинг барчаси бундай ресурслардан фойдаланишни билиши талаб этилади.

Ҳисоботнинг биринчи қисми етти намунавий онлайн дастурларга бағишланиб, улар онлайн курсларидан тортиб таълимий ресурсларни ўз ичига олган веб-сайтлар-

гача қатор танлаш имкониятини намоён қилади. Етти дастурнинг ҳар бири онлайн ўқишни баҳолашдаги муаммоларни бартараф этган ҳолда бошқа дастурлар учун фойдали бўлган илмий мисолларни таклиф қилади.

Ушбу етти дастур ва ресурслар куйидагилардир: Алабама боғловчи синфлари, ўқитувчи ва талабалари – Алабама Таълим Департаменти амалга оширадиган штат кўламидаги масофавий таълим; Луизиана Таълим Департаментига қарашли Алгебра I Онлайн курси; Висконсин Аплтон ҳудудий мактабидagi Аплтон электрон мактаби; жамоатчилик мактаби саналган Аризона Виртуал Академияси; Чикаго жамоатчилик мактабининг виртуал ўрта мактаби; Вашингтон штатидаги рақамли ўқитиш жамоаси; Мэриленд жамоатчилик телевидениеси ва Жон Ҳопкинс номидаги таълимда технология марказига қарашли Thinkport веб-сайти.

Бу дастурларнинг таҳлили улардаги чегара ва имкониятларни намоёиш этар экан, баҳоловчилар бундан бохабар бўлишлари лозим. Масалан, Мэриленднинг Thinkport веб-сайти таклиф этаётган онлайн саёҳатлар таваккалига олиб борилган охириги назорат синовида талабаларга одатдаги ўқитишга қараганда муваффақиятлироқ бўлган ўқитиш тизимини таклиф қилишини кўрсатди. Аммо бошланғич уриниш шуни кўрсатдики, онлайн саёҳатлар талабалар ўқишига муҳим таъсир кўрсатмади. Фақатгина ўқитувчилар онлайн саёҳат бўйича тегишли малакага эга бўлишгандан кейингина ва улардан иккинчи марта фойдаланганларидагина бундай ўқитиш ўз самарасини берди.

Бошқача қилиб айтганда, онлайн ўқитиш шунчаки болаларни компьютер қаршисига ўтқизиб қўйиб, ишга киришишни сўраш дегани эмас. Ҳисобот тадқиқотчилар учун қатор муҳим масалаларни кўтаради. Бу масалалар онлайн курсларнинг муваффақият даражасини ошириши мумкин бўлган омиллар, муваффақиятли онлайн ўқувчиларининг хусусиятлари, ўқитувчиларга самарадорлик учун зарур бўлган машғулот, тарбия ва қўлловчи тизимларни ўз ичига олади.

“Онлайн ўқишни баҳолаш” бўйича ҳисоботнинг 2-қисми педагоглар учун тавсияномалардан иборат бўлиб, булар кўп аспекти онлайн ресурсларни баҳолаш ва баҳолаш натижаларини амалиётга тадбиқ этиш масалаларини ёрилади.

Халқаро номижорат ташкилот саналган Онлайн Ўқитиш бўйича Шимолий Америка Кенгашига кўра, 42 штатда онлайн ўқиш дастурлари аллақачон ишга тушган ҳамда АҚШдаги ўрта мактабларининг 57 фоизи онлайн ўқишни таклиф этади. АҚШда штат доирасидаги ёки штат раҳбарлигидаги 26 та виртуал мактаб ҳамда 18 та штатда 173 та виртуал ўқув маскани мавжуд.

“Онлайн ўқишни баҳолаш: Муаммолар ва муваффақият стратегиялари” ҳисоботи АҚШ Таълим Вазирлигининг (<http://www.ed.gov>) веб-сайтида мавжуд.

Интернет маблағ йиғиш кампаниясини тарғиб қилмоқда

Маблағ йиғишининг илгор усули онлайн орқали оддий одамларга мурожаат қилишидир

Орегон штати Портланд шаҳридаги ўз тарафдорларига мурожаат қилаётган президентликка номзод Барак Обамага тарафдорлар тўплаш ва маблағ йиғишда Интернет ёрдам берди. (© AP Images)

Сайловолди кампания 2004 йилдаги президентлик сайлови кампаниясида ўзгаришга юз тутди, демократик номзод Ҳовард Дин Интернетни ўзининг саҳнаси сифатида фойдаланди ва жамоатчилик бунга вақт ва маблағини ажратиш йўли билан жавоб берди. Тўрт йил ўтиб, президентликка демократик партиядан номзод Барак Обама онлайн жамоа иштирокини кенгайтиришга қаратилган Web 2.0 интерактив ва ижтимоий боғланиш воситаси туфайли муваффақиятга эришар экан, Интернет орқали маблағ тўплаш юқори босқичга кўтарилиб борди.

Хукукшунос, ёзувчи, фаол жамоатчи ҳамда узоқ вақт Интернетни кампания воситаси сифатида ҳимоя қилиб келётган Фил Тажитсу Нэш ташкилотларга онлайн маблағ йиғиш стратегияларини ривожлантириш ва амалга оширишга қаратилган “Кампания афзалликлари” дастурини бошқаради.

“Онлайнда яхши маблағ йиғиш фақатгина технология ёки номзодни талаб қилмайди, балки у онлайн қатнашчиларини қизиқтирадиган тегишли масала бўлишини ҳам талаб этади. Бу шунинг англатадики, ғалаён кўтарадиган номзодлар, умуман олганда, пул тўплаш учун кўпроқ имкониятга эга”, дейди Нэш America.gov билан суҳбатда.

2000 йилдан бери ҳаммаси ўзгариб кетди, илгари “одамларни веб-сайтга жалб қилиш ва унинг афзалликларини тушунтириш жуда мушкул иш эди”, дейди у. Номзодлар, асосан, маблағ йиғишнинг эски усулларига ёпишиб олишган, яъни улар кечки овқат пайтида нутқ сўзлагандан сўнг, чекларни чўнтакка солишади. Аммо 2000 йилда айрим номзодлар – улар орасида 2008 йилдаги сайловларда республикачилар партиясидан қўйиладиган Жон МакКейн ҳам бор эди - Интернет орқали бир неча миллион доллар йиғиб олди. “Бу жуда ғайриоддий усул саналиб, Интернетни жиддий восита билиб, бирданига катта, анъанавий маблағ йиғиш амалиётлари бошланиб кетди”, дейди Нэш.

2004 йилда шифокор, собиқ Вермонт губернатори Ҳовард

Дин “ниҳоятда катта миқдордаги пул тўплаб, ғалаёнчи номзод самарали пул йиғиши мумкинлигини кўрсатиб берди”, давом этади Нэш. Гарчи Дин ғолиб чиқмаган бўлса ҳам, у сиёсатда маблағ йиғиш тарихини бошлаб берди. Унинг кампаниясидан бошлаб, сиёсий машиналар у қўллаган техникадан фойдаланиб келмоқда, яъни ўртаҳол америкаликларга Интернет орқали мурожаат қилиб, Интернетдаги “учрашувларга” таклиф қилмоқда.

“Онлайн маблағ йиғишга келганда, Обама ҳам Диндан қолишмаяпти”, дейди Нэш ва Обаманинг Интернетнинг киймагини англагани 2004 йилдаги АҚШ Сенатлигига бўлган кампанияда аниқ кўринганди, “аммо унинг амалиёти ҳақиқатда ҳам Ҳовард Дин ва 2004 йилдаги демократик партиядан президентликка номзод Жон Керри амалиётларида фойда берди”, кўшимча қилади у.

Иллинойслик сенаторнинг Интернет муваффақияти «Фейсбук» (Facebook) каби ижтимоий алоқа сайтлари орқали Интернет жамоаси кучидан фойдаланиш ортидан юзга келди. 2007 йилда «Фейсбук» асосчиларидан бири Крис Ҳьюз Обаманинг кампаниясига қўшилиш учун компанияни тарк этди. У Обама кампаниясига қарашли веб-сайтни ривожлантиришга ёрдамлашди, бу сайтда одамлар қўшни гуруҳлар билан боғланади, кўнгиллилик қилади, маблағ ўтказиши ва Обама кампаниясига доир энг сўнгги янгиликларни ўқиб боради. Обама бугунги кунда “Фейсбук”нинг ўзида миллиондан ортиқ тарафдорларига эга. Албатта, у бошқа ижтимоий веб-сайтларда, жумладан, MySpace, Twitter, MyBatanga, MyGente ва AsianAve да ҳам ўз ўрнига эга. Обаманинг оппоненти МакКейннинг эса “Фейсбук”да 200 000 га яқин тарафдорлари бор.

МакКейн ҳам яқинда Интернет кампаниясига катта куч йўналтириб, электрон почта, блоглар ва ўзининг “McScainSpace” номли ижтимоий тармоғидан фаол фойдалана бошлади. Унинг қизи Меган ёш сайловчиларни жалб қилиш учун махсус блог очиб қўйган.

Ҳозирги кунда сиёсатчилар Интернет эслатмаларига кулок тутмоқда. Ҳамма Интернетга қизиқиб қолган, гўёки у кўза ичидаги жинга ўхшайди. Улар келиб, сиздан “Менга 50 минг доллар ёки 100 минг долларни онлайн ўтказиб бера оласизми?” деб сўрашади, дейди Нэш.

Интернет номзодларга катта имконият бериб, жамоат билан мулоқот эшикларини очиши мумкин, дейди Нэш. “Ижтимоий мулоқот бу жамиятда ишдан чиқиб кетди. Менимча, биз уни қайта мустаҳкамлашимиз керак. Бу борада Интернет бизга ёрдамга келиши мумкин”.

У йирик маблағларни ҳам олиб келишга қодир.

Батафсил маълумотни Обаманинг <http://www.mybarackobama.com/> сайтдан ва Меган МакКейннинг <http://www.mccainblogette.com/> блогдан ҳам олиш мумкин.

Онлайн тармоқлардан оқилона фойдаланиш жамиятни шакллантирмакда

Мабодо Бен МакКрелни қўллаб-қувватламоқчи бўлсангиз, сизга иккита нарса керак бўлади: уяли телефон ва “Facebook” ёки шунга ўхшаган “ижтимоий алоқалар тармоғи” деб аталувчи веб-сайт.

23 ёшли, яқинда Балтимордаги Гушер коллежини тамомлаган МакКрел замонавий жамият ва маданиятнинг муҳим қирраларини бекиёс йўллар орқали унинг аъзолари маълумот тўплайдиган, мулоқотга киришадиган ва бири бири билан алоқада бўладиган янги авлоднинг типик вакилидир.

Бундай маданий ўзгаришнинг Америка Қўшма Штатлари ва бутун дунёдаги кўрсаткичларидан бири экспертлар “ижтимоий алоқалар тармоқ сайтлари” (ИТС) деб номлаган Интернетдаги тармоқнинг кескин ортиб кетганидир. Калифорния Университети ходими Данаҳ Бойдга кўра, ИТС билан одатдаги веб саҳифанинг фарқли томони шундаки, ИТСда шахсий маълумотнома билан энг яқин дўстларнинг рўйхати мавжуд.

“Таржимаи ҳоллар ўзига хос саҳифалар бўлиб, унда киши ўзининг “жонли киёфасини акс эттириши мумкин”, дейди ИТС бўйича кўзга кўринган вакил ҳисобланган Бойд.

“FACEBOOK” ОРҚАЛИ ҚИЗГИН МУЛОҚОТ

24 миллион аъзога эга “Facebook” Америка Қўшма Штатларидаги энг йирик ИТС бўлмаса ҳам (“MySpace” тармоғи унинг рақобатчиси), у бугунги кунда энг жадал суръатлар билан ўсиб бораётган сайтдир. Ҳар куни унга 150 000 янги аъзо қўшилиб, улар ўзаро хабарлар, мусиқа ва суратлар алмашади ёки ҳеч бўлмаса онлайн тармоқда бўлади.

Балтимордаги халқ маданияти музейида ишловчи МакКрел иккита шундай ИТСга аъзо бўлиб, булар “Facebook” ва “Live Journal”дир. “Live Journal”да унинг ўз шахсий блоги ҳам мавжуд, унда МакКрел автоматик равишда газета янгиликлари, веб-комикслар билан бирга Жорж Р.Р. Мартин ва Нейл Геймен каби машҳур муаллифлардан хабарлар олиб туради.

“Facebook”да менинг турли-туман дўстларим бор”, дейди МакКрел ва бирор дўстига унинг “девори” орқали зудлик билан хабар ёзиши, суратларни юклаб олиши ҳамда дўстларининг қаердалиги, нима билан машғуллигини осонгина билиб олиш имкони мавжудлигини қўшимча қилади.

“Facebook” асосчиси Марк Зукерберг “Тайм” журналига интервью бераркан, “Биз одамларга чин маънода мулоқот қилиш, маълумот олиш ва хабарлар алмашини самарали ташкил этишга ҳаракат қилмоқдамиз” дейди.

“Facebook” умумий манфаат, минтақа ва тил билан характерланувчи ижтимоий алоқалар тармоғи сайтлари глобал ҳодисасининг бир қисмидир. Бу борадаги энг машҳур тармоқларга қуйидагилар киради: “Cyworld” (Корея),

“Mixi” (Япония), “Orkut” (Бразилия ва Ҳиндистон), “hi5” (Лотин Америкаси ва Осиёдаги ўсмирлар), “LunarStorm” (Швеция), “StudiVZ” (немис тилида гаплашувчи университет талабалари), “LinkedIn” (бизнес), “Flickr” (сурат алмашув) ва “Gaia Online” (мультифилм ва ўйинлар).

УЯЛИ ТЕЛЕФОНЛАР БИЛАН ҲАМИША АЛОҚАДА

Симсиз технология ривожлангани сайин мобил ёки уяли телефонлар ҳамма жойда шунчалик тез тарқалиб кетдики, тадқиқотчилардан бири уларни кўплаб фойдаланувчилар учун “иккинчи тери” бўлиб қолди дейди. АҚШ дунёдаги бир неча мамлакатлар қаторида уяли телефонлар сони одамлар сонидан кўп мамлакат ҳисобланади. Тадқиқотларга қараганда, 2007 йилда мобил телефондан фойдаланувчилар сони 3 миллиарддан ортиб кетган.

Объектив олиб қараганда, уяли телефонлар ёш авлод бири бири билан доимий алоқада бўлиши учун ажойиб восита эканини намён этади. “Уяли телефонга эга бўлиш асло ёлғиз қолмаслик деганидир”, дейди Миллий жамоатчилик радиоси алоқа мутахассиси.

Бундан ташқари, уяли телефонлар фақат оғзаки сўзлашув воситасигина эмас, балки матнли хабарлар юбориш, сурат олиш ва уни бошқаларга жўнатиш, ҳатто видео томоша қилиш механизмига айланди. Кузатувларга қараганда, америкаликлар бир кунда бир миллиарддан ортиқ матнли хабарларни ўзаро алмашади.

Батафсил маълумотни “Facebook” www.facebook.com, “Live Journal” www.livejournal.com, “MySpace” www.myspace.com, “LinkedIn” www.linkedin.com, “Orkut” www.orkut.com ва “hi5” www.hi5.com веб-сайтларидан олиш мумкин.

АҚШ элчихонаси Ахборот ресурс марказининг “Facebook”даги саҳифасини <http://www.new.facebook.com/pages/Tashkent-Uzbekistan/IRC-Tashkent/9631659185> да кўришингиз мумкин.

“Facebook.com” сайтининг асосчиси Марк Зукерберг Калифорния штатидаги Пало Альто шаҳридаги идорасида. (© AP Images)

Мен кўрган Афғонистон

Лаура Бушинг Афғонистонга қилган сафари *тўғрисида (Wall Street Journal)*

Бу ҳафта қарама-қаршиликларни ўрганиш ҳафтаси бўлди. Якшанба куни мен Афғонистоннинг узок аҳоли турар жой ҳудудларидан бирида бўлдим, бу ерлар асфальтланмаган тупроқ йўл бўйида жойлашган тулука томли кулбалардан иборат бўлиб, аксарият одамлар ичимлик суви ва электр каби қулайликларсиз яшайди.

Бугун мен Нур шаҳридаман. Ҳали ҳамон бу ердаги шароитга қарамай қилинаётган ташрифлар бир бирдан унчалик фарқ қилмайди, ташриф буюрувчиларнинг мақсадлари бир хил, яъни улар бутун дунёнинг Афғонистон халқига ҳайрихоҳлигини тасдиқлайдилар.

Бугун эрталаб 80 та мамлакат ва кўплаб ташкилотларнинг вакилларидан иборат делегация Парижда Афғонистонга кўмак бўйича халқаро анжуманга тўпландилар. Ушбу тадбир ривожланган мамлакатлар учун Афғонистонда юзага келган муаммоларни ўрганиш, бир неча ўн йиллар мобайнида уруш ва жабр-зулм остида яшаган муҳтожларга ўтган йилларнинг ўрнини қоплаш мақсадида сиёсий ва иқтисодий ёрдам кўрсатиш имконини беради.

2001 йилда толибонлар бартараф этилгач, улар афғонларни ҳеч нарса сиз қолган жамиятда қолдириб кетишди. Бироқ, Америка Қўшма Штатлари ва бошқа мамлакатлар билан яқиндан ҳамкорлик афғон халқини ҳайратланарли даражада ривожланиш йўлига киришига олиб келди. Толибон ҳаракати қулагандан бери Афғонистонда болалар ўлими кўрсаткичи деярли 25 фоизга камайди. Киши бошига ялпи миллий маҳсулот 70 фоизга ошди. 2001 йилда фақат 8 фоиз афғонларгина умумий тиббий кўрикдан ўтиш имкониятига эга эдилар. Ҳозирда бу кўрсаткич 85 фоизни ташкил этмоқда. 2001 йилда мактабга борадиган афғон болаларининг сони миллиондан камроқ эди, улар ҳам факт ўғил болалардан иборат эди. Айни пайтда эса олти миллиондан ортиқ афғон болалари мактабга бориб таълим оладилар, уларнинг учдан бири кизлардир.

Бугун эрталаб Президент Ҳамид Карзай ўз ҳукуматининг эришилаётган ютуқларни ҳимоялашга қаратилган беш йиллик дастурини тақдим этади. Афғон Миллий Тараққиёт стратегияси ҳукуматнинг маориф ва соғлиқни сақлашни такомиллаштириш борасида қандай ишлар қилиши кераклигини белгилаб беради. Мамлакатдаги қашшоқликка барҳам бериш ва асосий инфратузилмаларнинг етишмовчилигини бартараф этишга диққат эътиборни қаратади. Ушбу режада, шунингдек, энергетика ва қишлоқ хўжалигидаги эҳтиёжлар ҳам назарда тутилган. Агросаноатдаги инкироз очарчилик хавфини туғдиради. Жаноб Карзай деҳқонларни уларнинг яқинлари очликка юз тутмасликлари учун кўкнори ўрнига бугдой экишга чақирди.

Миллий дастур Афғонистоннинг кўплаб муаммоларини ҳал этишга қаратилган қатъий режа ҳисобланади. Яна шу нарса аёнки, Афғонистон хорижлик ҳамкорлар томонидан кўрсатиладиган катта кўмакка ҳам муҳтож. Бугунги анжуманда Қўшма Штатлар мамлакатда кечаётган ривожланиш ҳаракатларига 10.2 миллиард доллар маблағ ажратади. Бу Лондондаги донорлар анжуманида 2006 йилда белгиланган 5.9 миллиард доллар маблағдан ортиқдир. Бизнинг инсонпарварлик, тараққиёт ва хавфсизликка ёрдам учун 2001 йилдан буён қўшаётган ҳиссамиз 26 миллиард доллардан ортиқ маблағни ташкил этади.

Бу борада бошқа мамлакатлар ҳам қўлларидан келганча фаолият олиб бормоқда. Жумладан, Канада Қандаҳорда 5000 дан ортиқ афғонлар учун саводхонликни оширишга қаратилган машғулотлар ўтказди, 360 000 дан зиёд кишини полимиелитга қарши эмлади. Ҳелмандда Буюк Британия 175 000 дан кўпроқ аҳолига тоза ичимлик суви олиб келди, 336 000 дан ортиқ кичик бизнес субъектларини микрокредитлар билан таъминлади. Германия ва бошқа мамлакатлар ўтказган ўқув семинарлари кўчаларда 58 000 дан зиёд солдат ва 80 000 милиция ходимларининг иш олиб боришига ёрдам берди. Бамиянда эса мен хавфсизликни таъминлаб, ривожланишга ҳисса қўшаётган Янги Зеландия кўшинларини учратдим.

Бугунги анжуман ҳукуматлар ва хусусий сектордагиларга кўпроқ иш қилиш учун имкониятдир. Дунё аҳли Афғонистонга сармоя киритиши муҳим ва бу ақлдандир. Сентябрь тонглиридан бирида америкаликлар дунёнинг ярмидаги ночорлик ва зулм ўзини нариги томондаги ўлкаларда намойиш этишини англаб етишди. Яқин йилларда Жакарта, Лондон ва Мадрид шаҳарларида содир бўлган воқеалар бу хулосани қайта тасдиқлади.

Бизнинг хавфсизлигимиз «Ал-Қоида»ни Афғонистонда оёққа туришининг нечоғли олдини олишимизга боғлиқ. Буни амалга оширишнинг энг яхши йўли «Ал-Қоида»нинг террор кампаниясини халқаро ҳамжамиятнинг Афғонистондаги демократияни қўллаб-қувватлаётгани билан қарама-қарши қўйишдир.

Дунё учун Афғонистонга сармоя киритиш жуда муҳим, чунки афғонистонликлар муаммоларга ўраб ташланган. Сафарим асосида менда катта таассурот қолдирган кишилардан бири – Афғонистондаги ягона вилоят ҳокими Ҳабиба Саробий бўлди.

Саробий хоним ҳокимлик қилаётган Бамиян вилояти Афғонистоннинг энг қашшоқ ҳудудларидан бири. Ҳар куни у ҳаётини хавф остига қўйиб, халқига хизмат қилади, унинг раҳбарлиги остида ушбу ҳудуд ниҳоятда катта имкониятлар сари очилмоқда. Мактабга қатнаётган болалар сони, уларнинг ичида кизларнинг фоизи жиҳатидан вилоят мамлакатдаги ўртача кўрсаткичдан юқори туради. Айниқса, Бамиян милиция ходимларини ўқитиш дастурида жасоратли аёлларнинг мавжудлиги мени янада тўлқинлантириб юборди. Бир пайтлар аёлларнинг ўқиши қонунидан чеклаб қўйилган ерда мен Афғонистон конституциясини ўрганаётган, ўзларининг янги демократияларида қонун нормаларини ҳимоя қилишга тайёргарлик кўраётган хотин-қизларни кўрдим.

Бамиян вилояти афғонистонликлар ўз юртларини фаровон юртга айлантириш учун нечоғли ҳаракат қилаётганларини намоён этади. Халқаро ҳамжамият бу ўлкадаги ривожланишга ёрдам бериш учун қўлидан келган ёрдамни аямаслиги даркор. Январ ойида Оқ Уйга ташриф буюрган афғонистонлик бир аёлнинг сўзи билан айтганда: «Бу бизнинг ягона имкониятимиздир».

Бугун бутун дунёдан келган етакчилар Парижда йиғилар экан, биз ўз ҳаракатимиз билан дунё Афғонистондаги бундай имкониятга бефарқ эмаслигини кўрсатишимиз зарур

(Лаура Буш хоним АҚШнинг биринчи хонимидир)

АҚШ БМТнинг глобал озиқ-овқат танқислиги режасини қўллаб-қувватламоқда

БМТ Бош котиби Бан Ки-мун ошиб бораётган озиқ-овқат танқислиги хавфсизлик чегарасигача етганини огохлантирди (© AP Images)

Америка Қўшма Штатлари 180 мамлакат қаторида глобал озиқ-овқат танқислигига қарши кураш ҳамда келгусида фан ва технологияга сармоя киритиш орқали озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашга қаратилган режага қўшилди.

5 июнь куни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Римда бўлиб ўтган жаҳон озиқ-овқат муаммосига қаратилган уч кунлик саммитининг якунида АҚШ қишлоқ хўжалиги вазирлиги котиби Эд Шафер Америка Қўшма Штатлари ушбу режанинг биоёқилгига тегишли “муаммолар ва имкониятлар” бўлимининг муҳим аҳамиятга эгаллигини маъқулланганлигини айтиб ўтди.

У Америка Қўшма Штатлари биоёқилгини ишлаб чиқариш ва ундан «оқилон» фойдаланиш тарафдори эканлигини айтди. АҚШ қишлоқ хўжалиги вазирлиги барқарорликни иқтисодий, агроф-муҳит ва ижтимоий эҳтиёжларни қондирадиган технологияни ҳаётга тадбиқ этишда деб билади. Шафер ушбу мажлисда АҚШ делегациясига бошчилик қилди.

6 июнь куни БМТнинг Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилоти (ОҚХТ) БМТ режаси глобал озиқ-овқат хавфсизлигига эришиш ва уни қўллаб-қувватлаш борасидаги эҳтиёжларни ҳисобга олган ҳолда биоёқилгилар тўғрисида хусусий-ижтимоий халқаро мунозараларни кўпроқ ўтказишга чақиради, деди. Ушбу мажлисни ОҚХТ ташкил этди.

Мухбирлар билан конференц-алоқага чиққан Шафер мажлисда айрим вакиллар ўз мамлакатларининг энергия мустақиллигига эришиш учун биоёқилғи ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш йўлларини излаб топишга қизиқиш билдирганини айтиб ўтди.

Очлик ҳукм сураётган ўлкаларни ёрдам билан таъминлаш мақсадида халқаро ҳамжамият билан биргаликда фаолият олиб бориш орқали Америка Қўшма Штатлари мам-

лакатларга ўзларининг келгусидаги эҳтиёжларини қондира олишлари учун озиқ-овқат ишлаб чиқаришни кўпайтиришда ёрдам беради, дейди Шафер.

Бу ёрдам ўз ичига камхарж ва агроф-муҳитга кам зиён етказувчи қишлоқ хўжалиги ўғитлари ва суғориш усулларида фойдаланган ҳолда ҳосилдорликни қандай қилиб оширишга қаратилган ўқув машғулотларини ҳам қамраб олади.

Баҳс-мунозарада баъзи мамлакатларнинг вакиллари ишлаб чиқаришни кескин оширишга қўмаклашиш мақсадида ўзларининг биотехнологиядан фойдаланишдаги “чидамлилиқ” томонларини қайта кўздан кечириб чиқаётганларини айтишди, деди Шафер.

Жаноб Шаферга кўра, мажлисда вакиллар инфратузилма ривожига кўпроқ сармоянинг зарурлигини муҳокама қилишган, айрим кишилар ана шу соҳага каттароқ маблағ сарфлашга ваъда берган.

Америка Қўшма Штатлари 2008 йилда мамлакатларга ўз инфратузилмаларини, жумладан, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини бозорга олиб боришда зарур бўлган йўлларни, ҳосилни нобуд бўлишдан асрашда керак бўлган совутиш тизимини ривожлантиришда ёрдам бериш учун тахминан 150 миллион доллар сарфлайди, деди у.

У Америка Қўшма Штатларининг савдо тўсиқларини қисқартириш ёки бутунлай бартараф этиш орқали қишлоқ хўжалиги бўйича савдо-сотикни либераллаштириш йўлидаги савб-ҳаракатларни давом эттиришга чақирилишни маъқуллаганини ҳам таъкидлаб ўтди.

Доимий очлик ҳамда шимолий Кениядаги қурғоқчилик сингари фавқуллода ҳолат билан боғлиқ очлик ўзига хос ечим талаб қиладиган муаммолардир (© AP Images)

Америкаликлар Олимпия ўйинлари борасида ватанпарвар ва куюнчак кишилардир

Енгил атлетикачими ёки оддий кузатувчими, ким бўлишидан қатъий назар, америкаликлар Олимпия ўйинларига ватанпарварлик ва куюнчаклик билан ёндошишади.

Висконсин штатидаги Маркетта университети ҳуқуқшунослик ўқитувчиси Жордон Ҳилтон America.gov билан суҳбатлашар экан, “америкаликлар Олимпия ўйинларини шунчалик куюнчаклик билан кузатишадики, бу улар учун одатга айланиб улгурган” дейди. Спорт ҳуқуқи фанидан сабоқ берувчи Ҳилтоннинг айтишича, америкалик болаларга Олимпия ўйинлари муҳим тадбирлигини болалиқдан сингдириб борилади ва улар шу гоё билан вояга етишади.

“Америкаликлар спорт ёки спорт тадбирлари билан бир қизиқишдими, ундан воз кечишлари асло осон бўлмайди”, дейди Ҳилтон.

АҚШнинг баскетбол бўйича супер юлдузлари Кобе Брайант ва Леброн Жеймс Хитойда бўлиб ўтадиган 2008 йилги Олимпия ўйинларида ушбу спорт бўйича АҚШ мавқеини тиклашда ёрдам бериш мақсадида ўйинга тушмоқда, дейди Ҳилтон. 2004 йилда Афинада ўтган эркак жамоалар ўртасидаги баскетбол мусобақасида АҚШ жамоаси учинчи поғонада бўлганди.

Ҳилтоннинг айтишича, АҚШ Олимпия жамоасидаги яна икки нафар баскетболчи – Дуайне Вейд ва Майкл Ред Америка баскетболи ҳали ҳам дунёдаги энг яхши баскетбол эканини исботлаш учун ўйинларда иштирок этади. “Дунё миқёсида ҳақиқий ватанпарварлик ҳисси орқали Брайант, Жеймс ва бошқаларнинг нима учун Олимпия ўйинларида ўйнашни истагани тушунтириб бериш мумкин бўлади”, дейди Ҳилтон.

Унга кўра, Президент Буш ва бошқа мамлакат бошлиқларининг 2008 йилги Пекин Олимпиадасида иштирок этиши ҳар томонлама ўринлидир, чунки спорт ўйинлари “ҳалқаро ҳамкорлик рамзи ҳамда қуролсизланиш мусобақасининг бир кўринишидир”.

Америка Кўшма Штатларидан Олимпия ўйинларида қатнашиш учун сафарга чиққан биринчи америкалик Президент ва спорт ишқибози бўлган жаноб Бушнинг сўзларига қараганда, у ушбу ўйинларда “бирор сиёсий баёнот учун эмас, балки айнан спортни деб” иштирок этмоқда.

ОЛИМПИА ҲИЙИНЛАРИ МИЛЛИОНЛАБ ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАРНИ ҲЗИГА ТОРТМОҚДА

Жанубий Каролина штатидаги Клемсон университети алоқашунослик фани ўқитувчиси Андроу Биллингс америкаликлар Олимпиада ўйинларини “ўзгача қизиқиш” билан томоша қилишади, деган фикрга қўшилади.

Одамларнинг спорт ўйинларини томоша қилишларига энг асосий сабаб, дейди у, “улар намоёиш этаётган бирлик – ватанпарварлик туйғуси чиндан ҳам бутун бир халқ қўллаб-қувватлаши мумкин бўлган “жамоа”-ни таъминлайди.

Олимпия ўйинлари “борган сари иқтисодий, истеъмолчи бошқарадиган” ҳодиса бўлиб бормоқда”, дейди Биллингс, “аммо у Олимпия медалини қўлга киритиш энг юқори даражадаги спорт ютуғи экани ҳақидаги кенг тарқалган тушунчани асло ўзгартира олгани йўқ”.

КОБЕ БРАЙАНТ ПЕКИНДАГИ МУСОБАҚАЛАРГА ТАЙЁР

“Спорт янгиликлари” журнали ва бошқа нашрлар учун Олимпиада ўйинларини ёритишга масъул бўлган Жэй Вейнернинг айтишича, мусобақалар ҳар бир иштирокчи мамлакатнинг фуқаролари қалбида “маълум бир даражадаги ватанпарварлик туйғуларини” уйғотади. Вейнерга кўра, Олимпиада ўйинларига бўлган эътибор “ўз мамлакатининг жамоаси учун боғлаб қўядиган қандайдир бир табиий тарафқашлик”дан дарак беради.

АҚШнинг энг кучли спортчилари Пекин олимпиадасида иштирок этаётганларига келсақ, Вейнернинг сўзларига қараганда, Кобе Брайант каби “ўтмиш туйғулари” билан яшаётган спортчилар АҚШ баскетболи Европа ва Осиё жамоалари томонидан мусобақага чақирилганидан хабардор.

АҚШнинг энг кучли спортчилари Пекин олимпиадасида иштирок тушаётганларига сабаб ана шундай “маданий ифтихор” туйғуси ҳамдир, дейди у.

“АҚШнинг супер юлдуз спортчилари Пекин олимпиадасида ўйинга тушаётганларига сабаб ана шундай “маданий ифтихор” туйғуси ҳамдир, дейди у.

Миллий Баскетбол Уюшмаси профессионал ўйинчилари Олимпиададаги бошқа миллий жамоалар таркибида ҳам иштирок этади, бу эса Пекиндаги баскетбол мусобақаси “роса қизғин” ўтишидан далолат беради.

Вейнернинг айтишича, Миллий Баскетбол Уюшмаси юлдузлари “энг чиройли ўйинлар ва энг йирик муқофотлар илинжидаги нуфузли рақобатчилардир. Ана шундай содда ва соф ҳолатда экан, улар кўпчиликни ўзларига жалб қилишга қодир”.

АҚШнинг супер баскетбол юлдузи Кобе Брайант 2008 йил Олимпиада ўйинларига тайёргарлик кўрмоқда (© AP Images)

Футбол томоша қилиш америкаликларнинг севимли машғулотиدير Аксар америкаликлар ўзлари ёқтирган халқаро жамоани қўллаб-қувватлашади

Испания жамоаси аъзоси Фернандо Торрес Германия дарвозабони Женс Леман дарвозасига биринчи тўпни киритмоқда. 2008 йил 29 июнь, Австрия ва Швейцарияда ўтган футбол бўйича Европа Чемпионатининг охириги куни, Вена шаҳрида жойлашган Эрнст-Хаппел стадионида кечган Германия ва Испания ўртасидаги ўйиндан лавҳа (© AP Images)

Июль ойидаги якшанба кунларидан бирида Вашингтон ташқарисидаги Виржиния штати Арлингтон шаҳри кўчалари сокин бўлиб қолди, чунки бу ерда яшовчи аҳоли ёзнинг жазирама иссиғидан бошпана излаб чиқиб кетишган. Аммо “Саммерс” деб номланувчи ресторанда одамлар дўстлари билан ўйин томоша қилиш иштиёқида навбатга туришмоқда. Аслида, ўйин америкалик жамоалар ўртасида ва Америка билан боғлиқ анъанавий бирор спорт тури ҳақида эмасди. Ишқибозлар у ерда Евро-2008 футбол ўйинининг Испания ва Германия ўртасида кечадиган финал босқичини томоша қилишга тўпланишаётганди.

Ҳали ўйин бошланишидан илгари бар 350 одам билан лиқ тўлиб бўлганди. Ишқибозлар ўзлари ёқтирган жамоа футболкаларини кийган, байроқ кўтарган ва ҳатто юзларини бўяб олган кўйи баланд овозда ўз жамоаларини олқишлашарди. Мижозларнинг кўпи америкаликлар бўлиб, улардаги завқу шавқнинг тўлиб тошгани Америкада футболнинг тобора оммалашиб бораётганидан дарак берарди.

Дунёда спортнинг энг машҳур тури саналган футбол ўйини АҚШда кўпчиликнинг олқишига сазовор бўлмоқда. У аллақачон Америкадаги энг кўп томоша қилинадиган тўртинчи спортга айланиб улгурган.

АҚШ Футбол Федерацияси 2002 йилда “Саммерс” ресторанини энг яхши футбол маскани деб топганди. Бошқарувчи Жоу Жавидара “Саммерс” Вашингтон атрофидаги халқаро футбол намоёиш этиладиган ягона жой саналган 1984 йилдан бери футбол матчларини кўрсатиб келмоқда. “Агар биз 5 та телевизор билан иш бошлаган бўлсак, ҳозир бизда 60 та телевизор мавжуд”, дейди Жавидара.

АҚШнинг аёллардан иборат футбол жамоаси 1991 ва 1999 йилларда Жаҳон кубогини олишга муваффақ бўлгач, футбол ўйини аёллар орасида роса оммалашиб кетди. Америка Қўшма Штатларида футбол ўйинчиларининг

35 фоизини аёллар ташкил этади, бу дунёдаги энг юқори кўрсаткичлардан биридир. Ўрта мактаблардаги футболда хотин-қизларнинг иштироки 1990 йилдан буён 177 фоизга ўсди.

2002 йилда АҚШ футбол жамоаси яқин йилларда биринчи марта Жаҳон кубоги ўйинларининг чорак финалига чиқди. Америка Қўшма Штатларининг футбол бўйича профессионал ўйинчилари жамланган олий лигаси 10 та жамоадан 14 та жамоага кенгайди. 33 миллиондан ортиқ ишқибозлар мавсумий олий лига ўйинларида иштирок этди. Қўшма Штатларда футбол ишқибозлари учун алоҳида база шаклланимоқда.

“Саммерс” ресторанидаги мижозлардан бири, Германия жамоаси кийимидаги киши, Вашингтон штатида 70-йилларнинг охирида, ўз болалик йилларида ўйнаган футбол ўйинлари ҳақида гапириб берди. “Биз бейсбол ва волейбол ўйналадиган оёқ кийимларини кийиб майдонга тушардик; бир гал шағал қопланган майдонда футбол ўйнаганмиз – у териларимизни шилиб юборган. Шунга қарамай, ўйнайверганмиз!” Ҳозирги пайтда футбол жиҳозлари ҳар қадамда ҳозир у нозир, Америка худудида махсус футбол майдонларининг мавжуд бўлиши одатий ҳолга айланган.

Жейм Салежио Испания жамоасини қўллаб-қувватлашни, чунки лотин америкалик, хусусан, сальвадорлик эканини айтади. “Америкада футбол ўйини сифат жиҳатидан ўсиб бормоқда”, дейди у. “Аввал, Мексика Қўшма Штатларни 6:0 ҳисоб билан мағлубиятга учратган бўлса, энди, охириги ўйинларда Америка ғолиб чиқди”.

Салежио АҚШ футбол жамоасидан катта умид қилмоқда: “Ўйлайманки, 6 йилдан сўнг АҚШ Жаҳон кубогида ярим финал ёки финалга чиқади. АҚШ жамоаси Жаҳон кубоги ўйинларида фақатгина бир маротаба – 1930 йилда ярим финалга чиққанди.

Бутун дунёдаги футбол ўйинини олиб кўрсатиш Америка Қўшма Штатларида қизиқарли ўйин вақтларини намоён қилади. “2002 йилдаги Жаҳон кубогида Корея-Япония ўйинларида биз ҳар бир ўйинни эрталабки соат 2:30, 4:30 ва 6:30 да жонли намоёиш қилдик. Уни кўришга 300 киши йиғилганди”, дейди Жавидара.

Мунтазам бўлмаган вақт кўпчилик халқаро ўйинлар учун бундай ўйинлар кўрсатиладиган жойларни тирбанд қилиб қўяди. Сентябрьдан бошлаб, “инглизларнинг ўйини эрталаб соат 7:00 да бошланиши мумкин”, дейди Жавидара. “Масалан, “Ливерпул” ва “Манчестер Юнайтед” учун 150 одам йиғилади; биз уларга британия нонушта-сини тайёрлаб қўямиз. Кейин соат 11 да Италия ўйини бошланади. Америка ўйини эса кундуз соат 12 да бошланади ва биз америкалик мижозларга кечки соат 12 ёки тунги 1 га қадар хизмат кўрсатамиз; шу тариқа бир кунда 2 500 одамни қабул қиламиз!”

Нуфузли коллежларга ўқишга қабул қилинаётганлар сони кескин камаймоқда

Талаба Кэмбриждаги Гарвард университетининг Виденер кутубхонаси олдида чим устида дам олмоқда (© AP Images)

Алан Файндер лавҳаси

Мамлакатдаги энг нуфузли университет ва коллежларга қабул қилишдаги катта танлов қабул қилинаётганлар сони камлиги сабабли янада кучайиб бормоқда.

Мисол учун, Ҳарвард коллежи 27 462 нафар ўрта мактаб битирувчиларининг 7.1 фоизини ўқишга қабул қилган холос, бошқача қилиб айтганда, у ҳар 100 абитуриентнинг 93 тасини ўқишга қабул қилмаган, ваҳоланки, абитуриентларнинг аксарияти аълочи, илмий қобилиятини текширишга қаратилган синовдан аъло баҳо олган ўқувчилар бўлган. Йель коллежи 22 813 абитуриентнинг 8.3 фоизинигина қабул қилган. Ҳар икки коллеждаги бундай ҳолат рекорд кўрсаткичдир.

Бу каби рекорд кўрсаткичлари абитуриентларнинг 8.7 фоизини қабул қилган Колумбия коллежи, 13 фоиз қабул қилган Браун университети ва Дартмут коллежи, 18 фоизини ўқишга олган Боуден коллежи ва Жоржтаун университетида ҳам кузатилган.

Баъзи коллежлардан олинган хабарга кўра, улар аввалги йилларга қараганда ўзларининг тартиб бўйича кутиш рўйхатларига кўпроқ талабаларни киритишган, бунга қисман ўқишга қабул қилинган талабаларнинг нечтаси ўқишни давом эттиришга қарор қилиши ноаниқ бўлгани сабаб бўлган. Ҳарвард ва Принстаун бу ўқув йилида эртароқ ўқишга қабул қилиш тизимини тўхтатди, яъни декабрь ойида ўқишга қабул қилиниши мумкин бўлган 1500 дан ортиқ талабалар нуфузли ўқув юртларига умумий асосда ариза топширишларига тўғри келди.

Энг кўп танланадиган коллежларга танловнинг қисқартирилишига қатор сабаблар, жумладан, демографик сабаб

мавжуд, дейди қабул комиссияси деканлари ўқув юртлари маслаҳатчилари. Гарчи демографлар бу йил ёки келаси йилга келиб абитуриентлар сони энг юқори нуқтага кўтарилиши оқибатида танлов бир оз қисқаради дейишса ҳам, мамлакатдаги ўрта мактаб битирувчиларининг сони кейинги ўн йил ичида ҳар йили ортиб бормоқда.

Бошқа омиллар сирасига онлайн ариза топширишнинг осонлиги, молиявий ёрдам пакетининг кенгайиши, қабул қилишдаги агрессивлик, интилувчан талабаларнинг янада кўпроқ коллежларга ариза топшириши киради.

“Энг рақобатбардош қабул жараёни мавжуд бўлган ўқув юртлари учун аризалар топширишда кескин ўсиш кузатилди”, дейди Йель коллежи қабул бўлими декани жаноб Брензель.

Унинг айтишича, ўн йил аввал 12 000 га етмаган талабалар Йелга ариза топширган бўлса, бу йил бу сон 22 813 тани ташкил этди. Қабул даражаси – қабул қилинган аризалар пропорцияси бўйича – 1998 йилда 18 фоизни, бу йил эса икки баравар кўпроқни ташкил қилган.

“Синф бизни чиндан ҳам хурсанд қилади”, дейди жаноб Брензел ўқишга қабул қилинган талабалар хусусида. “Аммо бугунга ўхшаган кунда жуда катта сонли ажойиб талабалардан воз кечишга ҳам мажбур бўлиш осонлигига гувоҳ бўласан киши, бу талабалар бу ерда катта муваффақиятга эришиш мумкин эди ахир”.

Ҳарвардга ҳам Йелдаги каби ўқишни қойилмақом ўзлаштирадиган кўплаб талабалар ариза топширди. 27 462 абитуриентнинг 2 500 дан ортиқроғи муҳим ўқиш имтиҳонидан 800 балл тўплади, 3 300 абитуриент эса математика бўйича имтиҳонда 800 балл тўплади. 3 300 дан ортиқ абитуриент ўрта мактабдаги синфларда энг илғор ўқувчи саналган.

Қабул бўйича деканлар ва маслаҳатчиларнинг айтишича, бу йил кутиш рўйхатига қўйилган талабаларга ёки қабул бутунлай рад этилганларга эслатма учун кўп вақт сарфлашган, бунда уларнинг рўйхатида бошқа яна энг яхши коллежлар мавжудлиги, рад этилиш эса кўп ҳолларда шахсий қобилият юзасидан эмас, балки ҳаддан ортиқ кўп киши ўқишга топширгани сабабли юз берганини тушунтиришган.

“Мен бу нега катта аҳамиятга эгаллигини биламан, шу билан бирга, мен нега бу бунчалик аҳамиятли эканини тушунолмайман”, дейди Боуден коллежи қабул ва молиявий ёрдам бўлими декани Вильям М. Шейн. “Биз қайси коллежга бормайлик, у бизга муваффақият калитини тутқизмайди ёки аксинча, бизни ундан йироқлаштира ҳам олмайди”.

“Нью-Йорк Таймс”, 2008 йил 1 апрель сони. Муаллифлик ҳуқуқи ҳимояланган. “Нью-Йорк Таймс” - © 2008.

Демократия комиссияси кичик грантлар дастури

Демократия комиссияси кичик грантлар дастурининг мақсади Ўзбекистонда демократик муассасалар ривожланишини қўллаб-қувватловчи маълум лойиҳаларни кичик грантлар билан тақдирлаш. Грантлар нодавлат нотижорат ташкилотларга (ННТларга) ҳамда оммавий ахборот воситаларига тақдим этилади. Жисмоний шахсларга грантлар берилмайди.

Ўзбекистонда Демократия Комиссияси қуйидаги йуналишлардаги лойиҳаларни қўллаб-қувватлайди:

- демократик муассасаларни барпо этиш
- кучли ва мустақил оммавий ахборот воситаларини ривожлантириш
- фуқаролик таълимотини қўллаб-қувватлаш
- конун устиворлигини таъминлаш
- инсон ҳуқуқлари
- аёлларнинг сиёсий ҳуқуқлари
- бозор ислохотларини қўллаб-қувватлаш
- экологияни муҳофаза этиш

Сўровномалар TashkentGrant@state.gov электрон почта манзилига юборилиши керак. Электрон почта манзилига эга бўлмаганлар сўровномаларни қуйида кўрсатилган почта манзили орқали юборишлари мумкин:

Ўзбекистон Республикаси, Тошкент шаҳар, 100093
Юнусобод тумани 5-мавзе, Мойқўрғон кўчаси 3
Америка Қўшма Штатлари Элчихонаси
Демократия Комиссиясига

Агар сизда Демократия комиссияси кичик грантлар дастури юзасидан саволлар туғилса, марҳамат дастур координаторига мурожаат қилинг:

Демократия комиссияси кичик грантлар координатори
Америка Қўшма Штатлари элчихонаси
Ўзбекистон Республикаси, Тошкент шаҳар, 100093
Юнусобод тумани 5-мавзе, Мойқўрғон кўчаси 3
Тел: (+998-71) 140-2441; Факс: (+998-71) 120-6302
Электрон почта: TashkentGrant@state.gov
Веб саҳифа: <http://uzbekistan.usembassy.gov/demcom>.

Тошкентдаги АҚШ элчихонасида Таълимга оид маслаҳат маркази

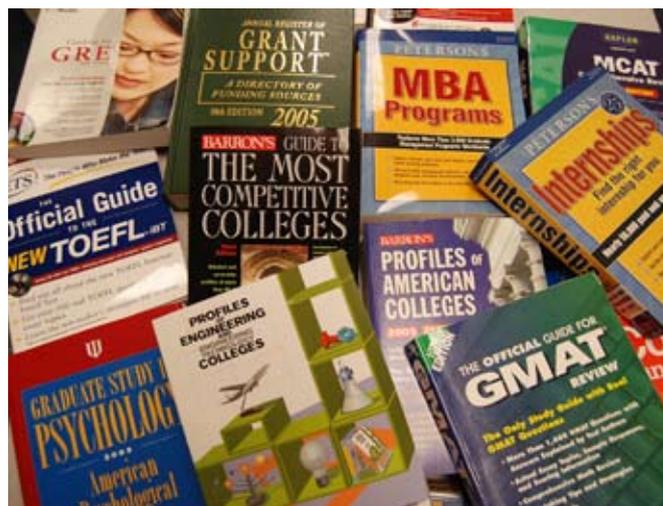

Таълимга оид маслаҳат маркази қуйидаги хизматларни бепул кўрсатади:

- АҚШда таълим олиш ҳақида умумий маълумот
- Маълум соҳа бўйича яқкама-яқка маслаҳат олиш ва ўқув дастури
- Маслаҳат олиш пайтида фойдаланиш мумкин бўлган инглиз тили бўйича SAT, TOEFL, GRE, GMAT тестларига тайёрлов материаллари
- Молиявий ёрдам ресурслари
- Ариза тўлдириш ва топшириш бўйича йўл-йўриқлар
- Масофавий таълим бўйича йўл-йўриқлар

Марказда Америка Қўшма Штатларида таълим олишни истаган талабаларнинг эҳтиёжини қондиришга катта эътибор қаратилган бўлиб, унда маслаҳатчи хизматидан, маълумотномалар кутубхонаси ва таълимий дастурлардан фойдаланиш мумкин.

Марказда душанбадан пайшанбага қадар соат 13:00дан 17:00гача аниқ вақтни келишган ҳолда маслаҳат олиш

мумкин. Учрашув вақтини белгилаб олиш учун душанбадан жумагача соат 9:30дан 12:00гача 120-5450 рақамига қўнғироқ қилиш ёки Tashkent-Advising@state.gov электрон почта манзилига мактуб юбориш лозим.

АҚШ ҳукумати алмашинув дастури қатнашчилари

Тошкентдаги АҚШ элчихонаси Жамоатчилик билан алоқалар бўлими АҚШ ҳукумати ҳомийлик қиладиган алмашинув дастурларида иштирок этганларни Ўзбекистонга қайтиб келганларидан сўнг ҳам қўллаб-қувватлайди.

Жамоатчилик билан алоқалар бўлими барча АҚШ ҳукумати алмашинув дастурларида қатнашганлар рўйхатини тузади. Бугунги кунда қарийб 2000 иштирокчи рўйхатга олинган бўлиб, улар дастур координаторидан мунтазам равишда янги маълумотлар олиб туради. Асосан, бу маълумотлар элчихонадаги тадбирлар, жумладан, дастур иштирокчилари учун фильм кечаси, концертлар, анжуманлар, қатнашчилар амалга ошираётган лойиҳалар ва бошқа муҳим воқеаларни ўз ичига олади.

Жамоатчилик билан алоқалар бўлими Демократия лойиҳалари/Дастур иштирокчилари учун Грантларни ҳам бошқариб боради. Бу грантлар дастур қатнашчиларининг Ўзбекистондаги ташаббусларини қўллаб-қувватлашни кўзда тутаяди. Саёҳат учун грантлар эса Евроосиё доирасида анжуман ва семинарларда иштирок этиш учун йўл-кира харажатларини қоплашга қаратилган. Демократия лойиҳалари/Дастур иштирокчилари учун Грантлар бўйича ариза олиш, шунингдек, координатордан янги хабарлар қабул қилиш мақсадида рўйхатдан ўтиш учун куйидаги манзилга мурожаат қилинг

Иккинчи йиллик анжуман иштирокчилари (АҚШ Элчихонаси тақдим этган сурат)

Иштирокчилар учун дастурлар (Alumni Programs)
 АҚШ элчихонаси Жамоатчилик билан алоқалар бўлими
 100093 Тошкент шаҳар, Юнусобод тумани, 5-мавзе
 Мойқўрғон кўчаси, 3-уй
 Телефон: (+998-71) 140-2441
 Факс: (+998-71) 120-6302
 Электрон почта: Tashkent-Alumni@state.gov
 Веб-сайт: <http://uzbekistan.usembassy.gov/alumni>

Америка Қўшма Штатлари Элчихонаси

Ўзбекистон Республикаси
 Тошкент шаҳар, 700093
 Юнусобод тумани 5-мавзе
 Мойқўрғон кўчаси 3

Телефон: (371) 120-5450
 Консуллик бўлими: (371) 120-4718, 120-4719
 Факс: (371) 120-6335

Интернет саҳифаси: <http://uzbekistan.usembassy.gov>
 Фикр ва мулоҳазалар учун электрон почта манзили: Dostlik@state.gov